

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Scoalele poporale.

S'a încheiat anul școlar curent aproape la toate școalele poporale de prin comune. S'a sfîrșit școala, unde mădărîșelor fragede li se dău cele dintâi invîțături în limba mamei și de unde copiii încep să căștige iubirea către limbă, națiune și patria lor. Aceste așezămintele sunt neprețuit de folositoare, sunt o comoară scumpă pentru noi care ne duc la limanul cel adevărat și ne arată calea spre fericire. Si fiind aceste foculare unice de acest fel, trebuie să le ocrotim cu toată tărîea, să jertfim tot ce avem mai scump pentru susținerea lor. Durere însă, că avem multe comune de ale noastre, cari din pricina așa zisei sărăcii, nu au și nu vor să susțină școală confesională, ci se lasă să le facă ocârmuirea școale, unde tinerimii își dă invîțătură în o limbă necunoscută, străină pentru ea.

Avem apoi mai multe comune, cari nu vor să asigure leafa invîțătorului, ci cer întregire dela stat.

Nu-i vorbă, cei dela cărmă sunt atât de „drăguți” față de noi, încât ne ridică — dacă am cere — în toate comunele școale și ne dău ajutoare la întregirea lefei invîțătorului și se bucură chiar, când cerem așa ceva dela ei.

Să nu credă însă cineva, că banii pentru școalele înființate de ei, ori cei ce ni-i dau la întregirea salarului invîțătorilor, îi dau din buzunarele lor. Nici vorbă, tot noi îi plătim! Bietul țaran poartă toate cheltuelile, căci nu de giaba ne ridică darea în fiecare an cu zecile

Apare în fiecare Dumineca

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strad Poplăci nr. 15).
Un sir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani și timbru de 60 bani

de mii. Ear' atunci de ce să lăsăm să ne înfințeze ei școale? De ce să ne dăm copiii nostri în creștere la străini?

Dar' cu atât mai puțin e iertat numai să creadă cineva, că prin înființare de școale nu urmăresc cei dela cărmă anumite scopuri.

Da, ei urmăresc anumite scopuri, că acum adeca după ce ne-a scos cu totul din dieta ţării, de pe la judecătorii și celealte deregători, voesc să pună mâna și pe școalele noastre confesionale, să ne pună ei invîțători de ai lor, cari să învețe numai limba maghiară, ca astfel să-și poată ajunge mai curând mărșavul lor scop de a ne maghiarisa.

Numai că bine să și-o însemneze cărmacii dela putere, că deși am suferit toate batjocurile ce ei ni-le-au creat, deși am fost și suntem apăsați cu fel și fel de nevoi și prigoniri, ne-am păstrat și vom păstra-o și de aci înainte cu credință și scumpătate limba și vechile noastre așezăminte și ori-câte legi apăsătoare vor mai croi asupra noastră, noi tot Români vom rămâne și la nici o întemplantare nu ne vom maghiarisa.

Legea croită asupra școalelor nemaghiare e așa făcută, că dacă guvernul dă, la întregirea lefei invîțătorului, un ajutor de peste 60 fl., are guvernul dreptul de a se amesteca în afacerile acelei școale, a pune invîțători după placul lui, ba chiar pretinde că limba de propunere să fie cea maghiară.

Ce ar fi mai trist pentru noi Români, decât lăsându-ne copilașii nostri, ca încă înainte de a ști cetii și serie în dulcea noastră limbă, în prima lor desvoltare, să fie spoili cu o cultură străină, contrară interesului și neamului lor? Așa

cred că nimic nu ne-am putea închipui mai trist și mai deprimător. Si de aceea ne-am ținut de datorină să vă facem luători aminte că să vă îngrijiiți de școalele poporale, să nu le lăsați pe mâni străine, ci să jertfiți totul pentru susținerea lor, căci responsabili sunteți pentru ele înaintea lui Dumnezeu și a omenimii. Unde nu sună, sărguiți-vă și faceți, dar' ajutor dela guvern să nu cereți, ci să stați departe de el, ca de un iucrău, care multe năcazuri poate să aducă asupra noastră.

Dorel.

Dela Ligă. Comitetul Ligii s'a întrunit sâmbătă seara în localul din Strada Nouă, pentru a discuta asupra măsurilor ce sunt de luat pentru a da o nouă direcție Ligii. S'a ales și o comisioane de trei, cu misiunea de a merge la Sinaia, la dl V. A. Urechiă, puțin cam bolnav, spre a-l ruga să reîntre cu activitate în luptă. Dl Urechiă a făgăduit, că la viitoarea ședință a comitetului, care să ființează Joi, să va fi de față. În ședință aceasta comitetul a hotărât în mod definitiv programul, viitoarei sale lucrări.

Legea despre colonisare. Se scrie dela Budapesta, că proiectul de lege despre regularea colonisărilor e terminat și că ministrul de agricultură îl va prezenta dietei maghiare imediat după deschiderea sesiunii viitoare. Legea e compusă pe baza rezultatelor eșite din ancheta ce o convocașe ministrul de resort la timpul seu. Va să zică, pe baza vederilor lui Beksics, Bartha Miklós etc. Are să și fie un lucru bun, nu-i vorbă!

El măicuță-sa-i zicea:
Maică măiculeana mea,
Grijește-mi nevasta mea
Tot cu turtă și cu miere
Doară ea de-aci n'a mere,
Tot cu turtă și cu vin
Doar' va ședea până vin.
Maică-sa din graiu grăi:
Eu nevasta 'ti-oi griji,
Apă rece nu va bea
Soarele nu-l va vedea,
Pită caldă n'a mâncă,
Iarbă verde n'a călcă.

Cățeaua de soacă-sa:
Cătră noră-asa zicea:
O dragă mea, nora mea,
De când Ioan te-a luat
În casă n'ai măturat,
Vasele nu le-ai spălat.
Luă nora mătura
Și-n casă că mătura,
Soacă-sa din graiu grăia:
Tinda nu o-ai măturat,

Nici tinda nici cămara,
Nici pivnița de-a strângă,
Luă nora mătura
Să măture pivnița,
Soacă-sa acolo-ncuia.
Trece astăzi, trece mâne,
Nu-i dă apă, nu-i dă pâne.
Ea prinse a suspina
Și din gură-a cuvânta:
O dragul meu, soțul meu,
Mergeai calea jumătate
Ajunge-te-ar dor de moarte.
Nici trei zile nu trecea
Până Ion se-nturna
Și-n casă că se băga
Cătră maică-sa zicea:
Maică măiculeana mea
Unde mi nevasta mea?
Maică-sa din graiu grăia:
De când tu de-aci te-ai dus
Ea la maică-sa s'a dus.

El la soacă-sa mergea
Și din gură cuvânta:

FOITA.

Cântec bătrânesc.

De pe valea Hășdății

(Din Muierău).

Cules de Stefan Arneuteanu, invîțător.

Frunză verde lemn uscat
Nu de mult când-va 'ntr'un sat
Tinér fecior s'a-nsurat
Mandră navastă-a luat.
O lua Dumineca,
Trăi Lunia și Marția,
Când era Miercuri seara
El carte căci căpăta,
Carte dela-mpărătie
Să plece la cătanie,
Venî carte 'mpărătească
Numai decât să pornească.
El prinse a se găta,
Mandră prinse-a suspina
Și din gură-a cuvânta
Că de el nu s'a lăsa.

Convocarea parlamentului..

O foie guvernamentală scrie, că kosuthiștii adună subscrerile necesare de deputați, pentru ca să poată cere convocarea parlamentului maghiar în sesiune extraordinară. Motivul ar fi, căsătorie morganatică a moștenitorului de tron *Francisc Ferdinand*, dela care sfătoșii nostri eghemoni nu pot să lipsească, dat fiind că au constatat chiar și raporturi de nemotenie între ei și — mireasă.

DIN LUME.**Din China.**

Pecând în Africa luptă între Buri și Englezi se reduce acum la mici hărțueli, în China lucrurile se încurcă grozav. Zilele aceste telegramele au adus o știre uimitoare. Anume trimisul Germaniei pe lângă curtea din Peking, cu numele *Ketteler*, a fost ucis de Boxeri în Peking. Această întemplantare a făcut sânge rău în Europa.

Baronul *Ketteler* a servit mai mulți ani ca dragoman (tălmaci) în Peking, iar anul trecut a fost numit ambasador. Vorbind foarte bine chinezesc, ceialalți ambasadori l-au înșarcinat să facă o reprezentare în Kung-li-jamen. El a plecat călare și fără escortă. Pe cale l-au eşit înainte Boxeri, cari l-au atacat și ucis. Dragomanul *Kordes*, care era cu *Ketteler*, a scăpat cu fuga, dar a fost rănit.

Știrea despre uciderea lui *Ketteler* a produs o vioagă agitație în cercurile diplomatici din Europa. Puterile vor păși acum cu mare energie față de China. Astfel putem zice, că răsboiul cu China, deși nu e declarat, s'a început.

Aceasta se vede și din vorbirea împăratului Germaniei, ținuta către soldații, ce au pornit zilele aceste în China. Germania, care după dreptul popoarelor a fost greu vătămată prin uciderea lui *Ketteler*, acum se va pune în fruntea celoralte puteri, cerând satisfacție dela Chinezi. Împăratul a zis, că nu se va odihni, până ce nu vor fălăci steagurile puterilor pe zidurile Peking-ului, dictând ele pacea.

Soacră soacra, draga mea,
N'ai văzut nevasta mea?
Soacră-sa așa-i zicea:
Ioane, de când o-ai dus
Pita nu 'mi-o a mâncat,
Pragul nu 'mi-l-a călcăt.

El la maică-sa s'a dus.
Maică măiculeana mea
Ce 'mi-ai făcut nevasta?
Spune-mi unde mi mândra,
Nu mă purta cu vorba
Si-mi amărești inima.
Dragul mamii puiule,
Cofa 'n mână a luat
La fântâna-a alergat,
S'a dus la fântâna rece
De dorul tău să se 'nece,
La fântâna cea rotundă
Unde-i apa mai afundă.
El cofa că a luat
La fântâna a alergat,
Apa toată a țipat
Nici aci n'o a aflat,

Știrile mai noi sunt următoarele:

Berlin, 2 Iulie n.

Comandantul escadrei germane din Taku confirmă uciderea lui *Ketteler*, apoi adăuge: Partea chineză a Peking-ului a fost incendiată. În afară de Peking se află 30.000 de soldați chinezi. Se zice, că văduva împăreșteasă a fugit din capitală.

Londra, 2 Iulie n.

Ziarele de aici sunt informate din Shanghai, că în Peking ar fi sosit multe trupe internaționale, după ce au bătut trupele împăreștești, împreunate cu Boxerii.

Londra, 2 Iulie n.

»Daily Telegraph« anunță din Shanghai, că prințul *Tuan* e stăpân pe situație în Peking. Împăratul și văduva împăreșteasă stau sub influența lui.

Berlin, 2 Iulie n.

Se așteaptă cu mare încordare decisiunea guvernului. Conte *Bülow* a renunțat la concediu, nici împăratul nu va face călătoria proiectată în părțile nordice. Se crede, că va fi de lipsă a se conchimă reichstag-ului în sesiunea extraordinară.

Londra, 2 Iulie n.

Lui »Times« i-se depeșează din Yokohama, că cercurile politice din Japonia se tem de o conflagrație între puteri. Attitudinea Angliei inspiră îngrijiri.

SCRISORI.**O comună harnică.**

Bistrița, la 23 Iunie 1900.

Comuna română mărginată *Cusma* (poreclită și »Baloca«) așezată sub poalele unui munte din comitatul Bistrița-Năsăud, aproape de orașul Bistrița, constă din 100—140 numere, între cari și vre-o 15—20 familii săsești. Această comună, fostă iobăgească, după revoluția din 48/49 a rămas atât de săracă, încât timp de 20—30 ani au dus lipsă de pămînt și pășune pentru ținerea vitelor de prăsilă, trăind și susținându-se numai din padurărit și arderea de cărbuni, a trebuit să se lupte cu cele mai mari ne-

Acasă la maica mersă
Scărbit cu inima arsă.
Maică măiculeana mea
Ce 'mi-ai făcut nevasta?
Dragul mamii puiule,
Nevasta ta a murit.
Maică măiculeana mea,
Hai arată-mi mormântul
Să-mi mai stîmpăr sufletul,
Vin arată-mi gropița
Să-mi stîmpăr eu inima.
Dragul mamii puiule,
De când o am îngropat
Multe ploi că au plouat.
Mormântul s'a astupat,
Multe vînturi au bătut
Pe mormânt iarbă-a crescut.
El din gură-a cuvîntat:
Adă-mi maică cheile
Să-mi descurci cămărlile
Să-mi văd bunătățile.
Eu cheile 'ti-le-oi da,
Da-n pivnița de-a stânga
Acolo nu te băga,

ajunsuri. Fiindcă timpul a adus cu sine că fostul domn proprietar din această comună în lipsă de brațe românești da mereu tot îndărăt ca racul, — prin anul 1880—1885 a fost silit să vândă din moșia sa aflătoare pe hotarul comunei Cusma 400 jugăre pădure și pășune cu un preț de 10.000 fl. tocmai fostilor sei iobagi din Cusma. Suma aceasta destul de însemnată harnică nostri fosti iobagi din Cusma au și plătit-o în timp destul de scurt, și cei mai mulți aproape numai din cărbunărit și neguțătorie de lemn.

Văzând harnicii Români că prin căștigarea acestui considerabil teritor de pășune, nu numai că au fost ajutați la ținerea și creșterea vitelor de prăsilă, fără au scăpat și din ghiarele fostului domn proprietar, care până acumă închizându-le de multe ori vitele și globia mai mult ca căt era viața vrednică, — intru atâtă său avîntat și însuflețit, încât în anul 1894/95, cu întrevînirea domnului advocat Dr. Ciuta din Bistrița, au cumpărat întreaga avere a fostului domn aflătoare pe hotarul Cusmei cu un preț de 45.000 fl. Fostul domn a rămas numai cu curtea din sat, care acum încă e făcută de vînzare.

Fiindcă în sunetul art. de lege nr. XIX. din anul 1898 toate pădurile foștilor iobagi din țară, atât cumpărate căt și câștigate prin procesele urbariale sau pe altă cale, sunt supuse administrației de stat, prin urmare și pădurile foștilor iobagi din Cusma trebuiau încă în anul trecut luate sub administrația de stat, României din Cusma, deși cum am zis mai sus sunt fără conducători cu carte, și cu acest prilej au fost isteți, aşa că atât pădurile cumpărate, căt și locurile pleșuve (kopár területek) și alte teritoare și-le-au scăpat ca prin minune din ghiarele statului, ear' locurile de pădure supuse de mai mult timp legilor silvanale și esplotate încă din timpurile vechi în mod neregulat, intru atât de frumos și-le-au pădurărit și plantat cu brazi și molizi, încât în zilele trecute eșind directorul silvanal din Bistrița la fața locului și-a exprimat cea mai profundă mulțumită față cu României din Cusma și după cum se poate presupune, poate ca vor fi premiați din partea statului pentru acest succes de pădurărit.

Că-i boala și te-a mâncă.
Adă-mi maică cheiță
Să-mi deschid eu pivnița,
Că mi acolo mândra.
În pivniță se băga
Să pe mândra 'și-o află
Cu față cătră părete,
Cu gura arsă de sete,
Cu față cătră pămînt,
Cu păr galbin despletit,
Cu lacrămi până-n pămînt
Numa-atunci a fost murit.
El din gură cuvînta:
Maică măiculeana mea,
Taie pânză din trei coți
Să ne-ngrăopă ca pe soți,
Taie pânză din trei lați
Să ne-ngrăopă ca pe frați.
Păgâna de mamă-sa
Pe el că 'mi-l îngropa
În cornul bisericii
Unde cântă dieci,
Pe noru-sa o-a îngropat
Din afară lângă gard,

Deși în această comună fără conduceitori cu carte, invetătorul în scoala confesională mai mult ca de 20 ani s'a implinit prin un rezervist fost gendarm fără invetători preparandiale, totuși tineretul român din această comună știe destul de bine scrie și cete, și o mulțime de copii din aceasta harnică comună românească se află și în școalele din Năsăud. Eată ce pot face oamenii harnci.

Codreanu.

Esamene.

In Năsăud.

Ca președinte al scaunului școlastic dela școala fundațională poporala elementară de băieți și fetițe din Năsăud, am luat parte la ținerea esamenului public cu finea anului școlar 1899/900.

Esamenul s'a inceput în 19 Iunie a. c. dela 8 ore a. m. și a durat până la 12 ore a. m. cu cele patru clase de băieți, fiind în clasa I-ă ca invetător *Georgiu Mihalca*, în clasa a II-a *Ignațiu Seni*, în clasa a III-a *Nicolae Catarig* și în clasa a IV-a directorul *Clement Grivase*.

Dela 2 până 1/6 ore p. m. s'aținut esamenele cu cele 6 clase de fetițe, fiind invetătoare în clasa I-ă doamna *Cornelia L. Pop*, în clasa II. și a III-a *Antoniu Hangea* și în clasele IV. V. și VI. *Macedon Linul*.

Răspunsurile bune și lămurite ale băieților și băielor au dovedit că ei au consumat cu pricepere materialul propus în toate obiectele.

Declamările au fost făcute cu claritate și precisiune, asemenea cântările au produs în publicul ascultător un adânc simțemant.

Lucrurile de mâna au fost espuse în număr foarte mare și în deosebite soiuri, ce a deșteptat interes și placere în public.

În 20 Iunie a. c. după participare la biserică s'a ținut esamen din gimnastică prin invetătorul Antoniu Hangea, și în fine cetindu-se prin fiecare invetător clasificațiunile elevilor s'a încheiat anul școlastic în mod sărbătoresc, la care încă a fost de față un public foarte numeros.

Si din el că a crescut,

A crescut un rugulaș,

Si din ea că a crescut

A crescut o ruge plină.

Rugulașul se 'ntinsese

Si rugea o cuprinsese.

Căteaua de soacra-sa

A tăiat și mlădița

Ca să se uște rugea.

Din Sibiu.

Culese de L. R. Prașca jun.

Măierită măiereană,

Tucu-ți ochii și o sprânceană,

Te-ăs iubă și te-ăs lăsa

Nu mă lasă înima.

Măi bădiță măiereane

Tună 'n casă nu te teme,

Că de cine te-ai temut

L-o luat dracu de mult.

Măi bădiță badiu meu

Vino pe la făgădău

Privind la rezultatul esamenului dela finea acestui an 'mi-am căștigat convingerea, că acest rezultat strălucit se datorește abnegațiunii și silinței stăruitoare a doamnei invetătoare și tuturor domnilor invetători dela această școală, cari fără excepție au dovedit că se află la înălțimea chemării lor.

Macedon Grigoriu,
președ. scaunului școlar.

In Ponorel.

În parochia gr.-or. Ponorel s'a ținut esamenul în 7/20 Maiu, sub presidiul lui protopop Romul Furduiu, prin invetătorul *George Bodea*, cleric absolut.

Dînsul poate fi între cei dintâi invetători buni în ori-ce parohie, dovedit lucru fiind din răspunsurile auzite din gura pruncilor cari au cercetat regulat școala. Am răsfoit catalogul de absenții și m'am încredințat că numai 4 au cercetat regulat școala din 80 de prunci; — de față la esamen au fost 12. — Cu durere trebuie să mărturisesc, că încă nu a pătruns folosul școalei în inima conducătorilor sau mai bine zis au de căzut față de cum era mai nainte.

Ca începător în cariera aceasta grea invetătorul George Bodea să nu despreze, ci înnainte cu curaj, numai 'i-ă recomanda, că căt timp va fi în acest post, să nu facă vacanță, din sărbătorile încă necunoscute pentru școala noastră precum au fost în 13/25 și 14/26 Dec. a. tr., să nu mai dea ascultare, sfaturilor chiar dacă aceste ar veni și din partea mai marilor sătești, precum cred că s'a întâmplat.

Asistentul.

In Monio.

Mercuri, în 7 Iunie s'a ținut esamenul în comuna mică Monio (proto-piatul Bocea-montană) la școala gr.-or. română, fiind president dl protopop M. Popovici și dl Stefan Albu comisar.

Comisiunea a sosit în comună pe la orele 2 d. a., dar spre mirarea lui protopop nu se vedea că un om spre a lăua parte la esamenul scumpilor lor copilași. Numai judele I. Ciula și mai 2 poporeni de rînd și adm. parochial Groza Capetian erau la școala. Causă e că invetătorul Nicolae Ion, prin purtarea lui față de poporeni 'i-a desgustat cu totul.

Esamenul a reușit de tot slab, deși dl comisar Albu își da multă silință a

Să te țin cu mere, pere

Si cu buze subțirele.

Bate vîntule incet

Să mă duc până la Nucet,

Unde am mai fost odată

Să-mi văd mândra măritată.

Dela mine-a doua casă

Şede-o vecină frumoasă,

Aș iubă-o dar' n'o pociu

Că mi-se poartă cu conciu:

Si conciu-i îngelător

Se duce cănd și mai dor.

Lasă-mă măciuță 'n pace

Să iubesc ce mie-mi place,

Dar maica nu mă lăsat

Tare rău m'o 'nstrăinat,

C'am plecat pe la oras

Să iubesc un coconas

Coconas cu bani la pungă

Să fiu tot în voe bună.

aduce răspunsurile școlarilor la îndestulirea lui protopop, care cu multă uimire asculta la fragedele mlădițe, cari din vina lui invetător puțină înaintare au făcut. Dînsul își lasă adeseori orele de prelegere, petrecând în alte poftă ale sufletului.

Unul din cei de față.

In Cireșa.

În 17 Iunie a. c. n. s'a ținut esamenul cu băieți dela școala română din Cireșa-Zăvoi, cu care priejor invetătorul nostru Mihail Bobis dovedî din destul că cu drept cuvenit li competă numele de »dascăl«. Încă în ziua premergătoare întreagă zidirea școlară, adusă la bunăstare tot prin stăruința numitului invetător — îmbrăcă haina de sărbătoare fiind atât din lăuntru, cât și la intrare împodobită cu o mulțime de cununi de flori și frunze de stejar. Fiind esamenul în zi de Duminecă, s'a făcut sfânta liturgie, la care corul compus din băieți și fete tot de cătră numitul invetător cântă cu multă măiestrie. Dela biserică tot poporul s'a dus la esamen, așa că școala altcum destul de mare nu i-a putut cuprinde pe toți, ci o mare parte au trebuit să asculte din corridor și pe la ferestre. Răspunsurile elevilor au pus în uimire pe toți. Iți era mai mare dragul să asculti pe băieți și fetițe noastre răspunzând la toate întrebările cu o precisiune rară. Culmea frumuseții acestui esamen însă o a făcut cântările și declamațiunile, — s-au cântat: »Latina gintă«, »Peneș curcanul«, »Ciobanul« și altele. La sfîrșit părinții cu lacrimi în ochi mulțumiau lui invetător, pentru osteneala ce și-a dat întru deșteptarea și luminarea micuților copilași, pentru ce asemenea și senatul școlar 'i-a esprimat mulțumită protocolară.

Am avut un esamen cum rar se pot vedea și cum la noi nu a fost niciodată. Recunoștință se cuvine deci harnicului invetător, dar totodată îl și rugăm ca și în viitor să ne facă părtași de asemenea bucurii, lucrând și mai departe cu aceeași rîvnă la luminarea neamului din al cărui sănătate și fie încredințat că poporul din Cireșa-Zăvoi îi va fi mulțumitor totdeauna.

Un părinte.

Frunză verde de pe rît

Mândro tare te-am urit

Nu știu Doamne cum să face,

De tine a mă desface,

Măș desface dar' nu pot săz

Că's legat de-un fir de tort,

Firul fost-a descăntat

Că de tine mă legat

Mă legat să fiu legat,

De tine să nu mă despărțit

GLUME.

Advocatul: (cătră un tâlhăru pe care l-a mantuit de pedeapsă). Acuma, când ești eliberat spune-mi drept, furat-ai banii ori nu i-ai furat?

Tâlhăru: Să-ți spun drept, domnule advocat, mai înainte de apărarea d-tale știam de bună seamă că am furat banii, dar acuma după ce am ascultat tot ce ai spus d-ta nu-mi vine nici mie a crede că i-am furat.

In Sâmbăta-inf.

In 4 Iunie st. v. s'a ținut esamenul la școala noastră confesională gr. or. din Sâmbăta-inferioară. La 2 ore p. m. vrednicul nostru preot Nicolae Clonța, trimis din partea lui protopop al trac-tului Făgăraș, însoțit de doi domni în-vățători au început esamenul care a ținut 3 ore. Au fost de față la acest frumos esamn și mulți oameni din popor; copiii și copilele au dat răspunsuri neașteptat de bune la toate întrebările. La sfîrșitul esamenului dl preot Nicolae Clonța printre cuvântare frumoasă a mulțumit învățătorului Sebastian Stan pentru sărguința dată și frumosul spor dovedit, deși în timpul cel mai potrivit al cercetării, școala a fost închisă 2 luni de zile din cauza boalei bubatului; dl părinte și dl învățător și-au luat răspata din partea publicului prin un întreit „să trăească!“ După această frumoasă cuvântare dl Nicolae Moisin a dat să se impărtăsească 14 felurite cărticele, ca premii copilelor și copiilor săliitori.

Un asistent.

In Vlaicovet.

În ziua a 6-a a lunei Iunie st. v. s'a ținut esamenul în comuna noastră Vlaicovet. Acum sunt 12 ani de când harnicul nostru învățător George Popovici este în comuna noastră și în tot anul a secerat numai laude și mulțumire generală. Esamenul din acest an însă a adus pe toți în nimere. De față au fost peste 80 școlari; nu a rămas unul care să nu fie fost întrebat, și să vezi minune, care de care răspundeau mai bine.

Răspunsurile corecte și bune, curajul care-l avea fiecare școlar în fața unui număr foarte mare de oaspeți, dovedește dibăcia și hănicia învățătorului, care întru adevăr e născut de a fi învățător.

Frumoasa vorbire a lui comisar Traian Sintia către școlari și dl învățător dovedește, că comisiunea examinătoare a fost pe deplin mulțumită cu esamenul.

Ca oaspeți străini au fost: Domnii învățători din Nicolinți: I. Manciu și P. Popovici, apoi O. Radulea, înv. în Ritișor. Bucuria tuturor poporenilor a fost nespus de mare văzând că ceea-ce are omul mai scump pe lume, adecă creșterea pruncilor se află sub conducerea unui învățător, carele e consuțiu de chemarea-i sfântă; dar' această bucurie o reștoarnă veste, că harnicul și iubitul nostru învățător are de gând să părăsească comuna noastră, și pentru ce? De rău preotului.

Înainte de a veni dl înv. George Popovici, în decurs de cățiva ani am avut 6 învățători, cari au trebuit să dea rău preotului să părăsească comuna.

Acum avem un învățător, după cum a zis însuși dl protopop: „Să fiți făloși Vlaicovicenii, că aveți așa brav învățător cu care puțini învățători din diecă se pot asemena“. Preotul însă din interese personale nici acesta nu e bun. Poporul fiind deplin mulțumit și mândru având un astfel de învățător, i-a mărit leafa.

Chiar și prunci sunt foarte întri-stați auzind că vrednicul lor creșător are de gând să-i părăsească.

Dle învățător! De dragul pruncilor, dacă nu de dragul poporului care te iubește, retrageți hotărârea de a ne părăsi. Sufere pentru binele nostru, că poate va da D-zeu ca rău să se curme.

Meillă Ureche,
epitrop primar.Alexă Rabor,
membru în comitet.**Abonați „Foia Poporului“.**

În curînd se împlineste jumătatea dintâi a anului acestuia și „Foia Poporului“ intră în a doua jumătate din anul al VIII-lea al vieței sale.

Credincioasă programului său și menirii sale de a fi făcile luminătoare pentru talpa terii, pentru teranul român, ea și va urmări mai departe scopul cu aceeași rîvnă, cu aceeași iubire și interesare pentru toate afacerile, pentru toate lipsele poporului nostru, ca și până acum.

Ea a trăit și a lucrat din toată inima pentru teranul român și pentru oamenii dela țeară și tot astfel va lucra cu indoit zel și mai departe.

Cei ce au cedit „Foia Poporului“ și au avut-o în casă o știu prețu.

De aceea credem și nădejduim, că ei nu o vor lăsa să nu o aibă mai departe și în nădejdea aceasta deschidem nou abonament pentru „Foia Poporului“ pe jumătatea a doua a anului curent.

Astfel venim a ruga pe onorații abonenti, ca nu numai să se grăbească a trimite în curînd prețul de abonament, dar să și spună tuturor, cu care să întâlnesc și dau în vorbă, ce este „Foia Poporului“, cum și pentru cine se luptă ea. Apoi să-i indemnă să abone această foaie, de oare ce pe lângă că e bună și făcută anume pentru popor, este și cea mai ieftină dintre foile românești.

Prețul va fi, ca și acum, anume:

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an întreg 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.

Pentru România:
Pe un an întreg 10 lei.
Pe o jumătate de an 5 lei.

Pentru a putea sănătatea rînduială, onorații abonenti, vecchi și noi, sănătatea și băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termin, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonaților de până acum li se trimit deodată cu foaia și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu numărul sub care primește foaia, scris gata pe margine, așa că trimițătorul nu are decât să-și scrie numele seu și cifrele la locurile cuvenite și să pună banii, împreună cu mandatul, la postă.

Abonenții noi sănătatea și al comunei foarte curat și cetățean însemnată postă din urmă.

Administrația

Foii Poporului“.**Despre China.**

Teara și locuitorii. — Puterea armată. — Locul răsboiului.

Imperația chineză, față de care sunt interesate toate puterile mari europene, Japonia și Statele-Unite din America și care acum se ridică contra tuturor acestora, este, cum de obicei se știe, o imperație de o estindere uriașă. Suprafața ei trece peste 11 milioane de km². Se compune din 3 părți de frunte, anume din Manjurie, China proprie, împărțită în 18 provincii și terile tributare, cum sunt Mongolia, Tibetul etc.

Populația acestei uriașe teritorii este foarte deasă. Sunt ținuturi în care populația este mai deasă ca în Belgia, Anglia sau Lombardia. Numărul hotărât al locuitorilor nu se știe, căci datele oficiale chineze nu sunt sigure. Se crede însă, că numărul locuitorilor în China proprie este de 350 milioane, iar în întreaga imperație la 400 milioane.

În starea de acum însă nu hotărăște mult numărul mare al locuitorilor, ci organizația și puterea militară, de care pot să dispună Chinezii față de armatele statelor străine.

In China nu este serviciu militar obligator. Tarea e împărțită în 18 provincii mari, având fiecare căte un guvernator sau viceguvernator. Guvernatorii liu-se să permită de a incassa unele dări, din care apoi sunt obligați să susțină un număr anumit de soldați. Guvernatorul își alege comandanții, care apoi angajează oficerii și acestia adună numărul anumit de soldați, dându-le plată. Afără de aceste armate provinciale sunt trupele împărătești în Peking. Cu astfel de organizație, se înțelege, că puterea militară nu poate mult cumpăra față de oștile regulate europene.

Nu se știe hotărât nici numărul armatei chineze. Oficial se arată că China are 1 milion și 100 mii de soldați, dar acest număr e numai pe hârtie. Guvernatorii, mai cu seamă cei din provinciile mai depărtate de capitală, nu țin numărul recerut de soldați.

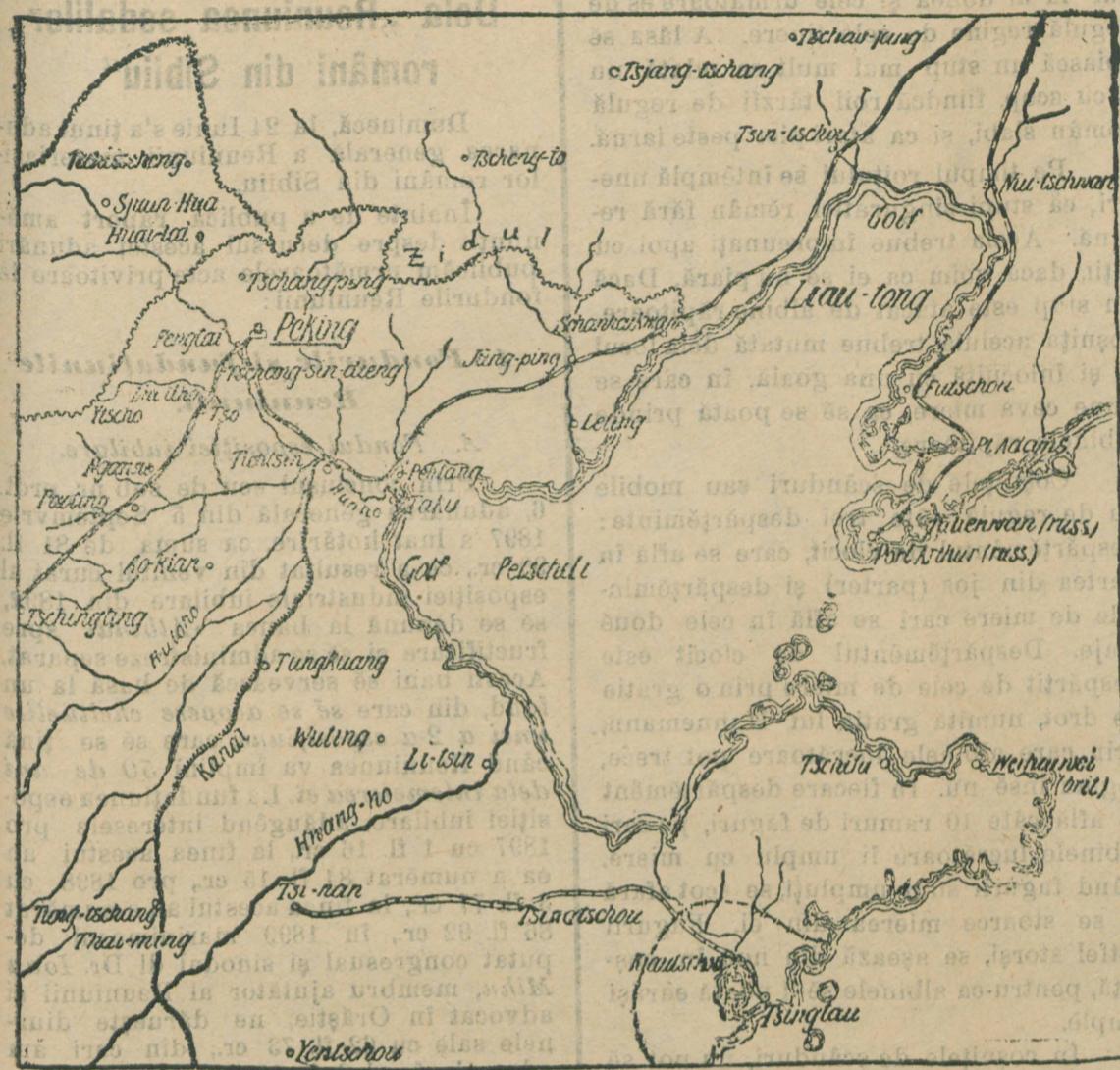
Dar pe lângă număr e de însemnată și instrucția armatei. În privința aceasta oastea chineză stă slab. Din întreagă armată abia 15—20 mii soldați sunt înarmați și învețați europenește; ceilalți au arme vechi, și stau slab cu instrucția. În lăuntrul imperiului sunt soldați înarmați încă tot cu arcuri și săgeți și numai tot al secolului om capătă căte o pușcă veche, ruginită, apoi fiecare trupă mai are și căte un tun vechiu. Cu căt însă înaintăm din lăuntrul imperiului spre capitală și malurile mării, dăm de pâlcuri de oaste mai bine armate și instruite. Se spune, că Li-Hung-Ciang, vestitul viceguvernator și diplomat, are o armată instruită și bine armată de vreo 20.000 soldați, cu care impune și curții împărătești din Peking.

Între stările venite de curînd din China a fost și aceea, că oficerii chinezi s-au lăudat că au vre-o 3—400 mii de soldați bine armăți, cari pot resista Europeanilor. Aceste sunt trupele din ținuturile dinspre mare, cari totuși sunt defectuoase instruite și lasă mult de dorit și în privința înarmației. Putele mari cred, că cu o putere armată de 60—70 mii vor fi în stare să risipească armata chineză și să sugrumeze răsboala Boxerilor. Viitorul apropiat ne va arăta întrucât vor fi harnici Chinezii a resista Europeanilor. Acum Chinezii concentrazează cele mai bune trupe în jurul capitalei și înspre malurile mării, pe unde se află străini în număr mai mare. Aici este acum și va fi în curînd locul de răsboi între Chinezii și trupele străine, cu deosebire în ținutul ce ni-l înfățoșează schița din numărul de azi.

Schița ne înfățoșează un mic ținut din China, aflător în jurul golfului Petschili cu capitala împărătești Peking.

Pe ea se află însemnate locurile mai des amintite în mișcările de acum din China. Astfel la dreapta, în virful unei peninsule, dăm de Talienvan și vestul Port-Arthur, stăpânite de Ruși, în colțul unei alte peninsule e Wei-hai-wei, port britanic și Cifu (Tiflou), de unde se trimit multe stiri în Europa. Pe malul apusean al golfului Petschili e Taku, apoi pe rîul Hunho în sus Tien-tsin și Feking, pe unde se desfășoară acum lupta. Dincolo de Peking se vede o parte din vechiul zid chinezesc.

silv. mold.

Mapa locului unde e răsboiu în China.

Cătră meseriașii și comercianții nostri.

Români, fiți luători aminte! „Foaia Poporului“ a luptat și luptă pentru binele, înaintarea și dezvoltarea țărănei române, talpa ferii.

Aceasta îi este chemarea și acestei chemări va rămâne credincioasă întotdeauna.

Dar' pe lângă această chemare, „Foaia Poporului“ s'a interesat mult și de clasa de mijloc a românilor, de meseriașii și comercianții români.

In coloanele ei s'a indemnăt poporul nostru a îmbrățișa meseriașii și negoțul, a sprințini pe meseriașii și neguțorii români și a petrecut cu vie luare aminte toate afacerile acestor clase, dând sfaturi și povestiri și încurajând pe aceia, cari au pășit pe calea meseriașilor și a negoțului.

Aceste ostenele, mulțumită lui Dumnezeu, au avut roade bune și aceasta este măngăierea și bucuria noastră cea mai mare!

Voi m acum să mergem cu un pas mai departe. Voi să dăm ajutor atevă meseriașilor și neguțorilor nostri. Voi să le facem un serviciu bun, rugându-i pe toți, pe meseriași, pe neguțorii și pe plugarii a da ascultare vorbelor noastre.

Eată despre ce e vorba: Noi cu toții, domni și țărani, bărbați și femei, tineri și bătrâni avem sfânta datorință a sprințini pe meseriașii și neguțorii nostri, pentru că ai nostri sună și un popor numai până atunci e vrednic a fi luat în seamă, până când își prețuiește, cinstește și sprijineste ce e al seu!

Pe meseriașii și neguțorii nostri îi putem și trebuie să-i prețuim și sprințim așa, că lucrăm numai la ei și cumpărăm cele trebuințioase numai dela ei.

Aceasta este datorința noastră cea mai sfântă, datorință națională.

Trebue ca ateva să urmăram zicere minunate: *Nici un ac dela străini!*

Ca însă să o putem îndeplini cum se cade aceasta, trebuie să cunoaștem bine pe meseriașii și neguțorii nostri, să-i știm unde-i avem, să-i știm, la care cu ce ne putem îndrepta.

Știm noi, că meseriașii și neguțorii nostri sunt cunoscuți în cercul lor, în care trăesc, în satul sau orașul lor. Acest cerc de cunoștință însă e prea mic, prea angust, și noi vom să-l mărim, să-l largim.

Voi anume, ca pe meseriașul și neguțorul din un sat să-l facem cunoscut în 10—15 sate dimprejur și tot așa pe cei dela orașe.

Ni-s'a scris adeca din mai multe părți, că țărani de-aici nostri au mers să-și direagă unelele la meseriași străini în orașe, fără să știe, că în acele orașe sunt și meseriași români buni!

Mai târziu aflând acest lucru și întâlnindu-se bunii nostri țărani cu căte unul din meseriașii nostri, le-a zis:

— Ei, domnule, ne pare rău, că n'am știut, că sunt și meșteri de-aici nostri, că nu dădeam noi lucrul la străini.

Eată, că necunoscându-ne noi meseriașii, dăm banul pentru lucru în punge străinului! Aceasta e un rău, la a căruia delăturare voi să lucrăm.

De aceea am hotărât, ca deja cu numărul viitor să deschidem coloanele „Foaiei Poporului“ pentru meseriașii și neguțorii nostri, dându-le prilej să se vestească ei pe ei.

Anume, rugăm pe toți meseriașii, cari au ori-ce meserie, chiar și aceia cari lucră mai cu seamă iarna, (vara fiind ocupați cu lucrul câmpului) a ne scrie următoarele date: *Numele, locuința (satul sau orașul, ulița, nr. casei etc.), posta ultimă și stația căii ferate și meseria, ce o au (d. e. măsar, rotar, faur, peptenar etc.) precum și alte lucruri, ce le astă de lipsă și prin cari se recomandă etc.*

Tot asemenea rugăm pe neguțorii nostri, aibă bolte (dughene) cât de mici, să ne scrie datele de mai sus, arătând cam ce au spre vînzare în boltă și câte bolte străine sunt în satul lor.

Aceste date le vom publica în cîinste în „Foaia Poporului“, număr de număr, ca meseriașii și neguțorii nostri să fie cunoscuți la toată românia. Să știe fiecare din noi, când are ceva de lucrat sau de cumpărăt, la cine să se adreseze.

Acest lucru va fi de mare folos meseriașilor și neguțorilor nostri și de aceea îi rugăm de nou, să ne împlinească, spre binele lor, această rugare.

Redacția „Foaiei Poporului“.

Silvestru Moldovan,
conducătorul foii.

PARTEA ECONOMICĂ.

Stupăritul.

Dacă e ca stupăritul să se poarte, nu numai pentru placere, ci și pentru folos, atunci nu mai trebuie purtat după metodul strămoșilor, pentru că condițiile de producție astăzi sunt cu totul altele, ca cele de mai nainte. Mai de mult, pe când pădurile erau pline cu tot felul de arbori buni, pentru strînsul de ceară și miere, iar cîmpurile cu tot felul de buruieni, arareori intra vreo pausă oare-care în producție.

În timpurile acelea, albinele aveau pășune destulă de primăvara începând, până toamna târziu, aşa că stuparii de atunci ziceau în neștiință lor, că cu cât te îngrijești de albine mai puțin, cu atâtă le umblă lor mai bine. Astăzi însă s-au schimbat timpurile și imprejurările și se poate zice întors: »dacă nu te îngrijești de albine, nici lor nu le mai merge bine.«

Pe lângă toate aceste, astăzi se produce mai multă miere, ca mai nainte, pentru că cunoștințele câștigate despre viața albinelor și inteligența stuparilor, pot suplini aceea, ce natura nu mai oferă, precum și aceea, ce celor vechi le era ascuns.

Cele mai bune recolte de miere, le dă astăzi stupăritul din coșnițele mobile. Cu cele de nuiile nu se mai plătește să te mai ocupi. Această ar trebui să și-o însemneze fiecare stupar începător. Unii dintre acestia sunt de părere, că stupăritul să se înceapă în coșnițele de nuiile și dela acestea să se treacă la cele mobile. Părerea aceasta este greșită! Pentru că nime nu se apucă să-și facă un vestiment de moda veche, ca îndată să-l schimbe cu altul de moda nouă. Pentru ce dar să începi un lucru, pe care curând după aceea ești silit a-l părăsi?

Pentru începerii în ale stupăritului nici cumpărarea din ori-și-ce loc a roilor nu se prea recomandă, pentru că roi buni și tari nu prea vînd stuparii harnici, apoi cu de cei slabii, începerii nu prea știu manipula. A se apuca căneva pe timpul verii sau toamna de stupărit, încă nu prea e recomandabil, de oare-ce albinele cumpărate ușor se pot întoarce în locuința lor cea veche, pe care dacă nu o mai află la locul ei, împopulează de regulă altă coșniță din stupina aceea.

Începerii în ale stupăritului mai bine reușesc atunci, dacă primăvara prin Martie se adresează la un stupar harnic, dela care sunt siguri, că pot să-și procureze roi aievea buni și tari. Cu roii deodată pot să-și procureze și coșnițele de lipsă. A-și procura cineva coșnițe dela măsari, cari nu sunt totodată și stupari, nu prea e cu cale, de oare-ce aceia, de ar fi ei căt de măiestri, tot nu le pot pregăti după toate recerințele stupăritului.

Când stuparul are roii și coșnițele de lipsă, manipularea cu aceea nu mai întimpină atâtă greutate, de oare-ce din mișcările albinelor poate să se orienteze în fiecare zi despre progresul și lucrarea acelora. Ca să o poată face aceasta, trebuie să știe ceva despre viața și natura albinelor.

— Cu privire la modul de viețuire și lucrare albinele au multă asemănare cu oamenii, pentru că ca acestia, locuiesc și ele în familii, pe cari le împopulează și conduce căte o regină (matea).

Regina este mama tuturor albinelor din stup. Ea ouă într'una de primăvara începând, până toamna târziu, pe fiecare zi dela 100—200 de ouă, pe cari le pune în celula fagurilor, unde se clocesc și îngrijesc de către albinele lucrătoare. Din ouăle acelea se desvoaltă parte albine lucrătoare, parte trântori și parte regine, după cum au fost adeca și ouăle depuse și celulele fagurilor respectiv de mari. Peste tot într'un stup sunt căte 20—40 mii de albine lucrătoare, 2—3 mii de trântori și căte o regină.

Ouăle depuse de regină rămân în starea aceasta numai căte 3 zile. După 3 zile se desvoaltă din acelea niște vermuți cari trăesc și ei căte 5 zile. La 5 zile vermuții se prefac în nimfe (păpuși) și în starea aceasta stau căte 12 zile. După 12 zile, respective după 20 de zile dela ouat ese albina în toată forma ei. Pe timpul lucrului, albinele lucrătoare nu trăesc decât 7—8 săptămâni, ear' pe timpul de odihnă, cum e iarna, pot să trăească căte 7—8 luni. Albinele tinere nu es din coșniță până după 17 zile.

Regina este ceva mai mare și mai lungăreță ca albinele lucrătoare. Trântorii sunt ceva mai negri și asemenea mai mari ca albinele lucrătoare. Ei sunt bărbătușii reginii, cu cari aceasta se împărechează, îndată după roit. Pe trântori îi omoară mai târziu albinele lucrătoare, ca să nu le mănânce mierea de giaba, fiindcă ei nu lucra nimic.

Dacă un stup nu roește, e semn că în acela a îmbătrânit regina și prin sburatul prea des peste celulele fagurilor î-săru rupt aripile de nu mai poate roi. Când stupul roește pentru prima-dată, atunci ese totdeauna regina cea bătrână,

ear' la al doilea și cele următoare es de regulă regine de cele tinere. A lăsa să roiască un stup mai mult ca odată, nu e cu scop, fiindcă roii târziu de regulă rămân slabii, și ca atari pier peste iarnă.

Pe timpul roitului se întâmplă uneori, că stupi singuratici rămân fără regină. Aceia trebuie împreună apoi cu alții, dacă voim ca ei să nu piară. Dacă un stup este atacat de albine răpitoare, coșnița aceluia trebuie mutată dela locul ei și înlocuită cu una goală, în care se pune ceva miere, ca să se poată prinde albinele răpitoare.

Coșnițele de scânduri sau mobile au de regulă căte trei despărțeminte: despărțemēntul de cloxit, care se află în partea din jos (parter) și despărțemēnte de miere cari se află în cele două etaje. Despărțemēntul de cloxit este despărțit de cele de miere prin o grătie de drot, numită gratia lui Hannemann, prin care albinele lucrătoare pot trece, regina însă nu. În fiecare despărțemēnt se află căte 10 ramuri de faguri, pe cari albinele lucrătoare îi umplu cu miere. Când fagurii sunt umpluți, se scot afară și se stoarce mierea din ei. Fagurii astfel storși, se aşeză din nou în coșniță, pentru că albinele să-i poată eara și umple.

În coșnițele de scânduri, nu pot să roiască albinele așa curând ca în cele de niuie, fiindcă în acelea au lucru în continuu cu strânsul de miere. În astfel de coșnițe se fac de regulă roi măiestriți. Roii măiestriți se fac schimbând ramele cu coșnițele dela locul lor și punând în acelea, sub căpac, regine din alte coșnițe, sau regine cu celula astupată. Lucrarea aceasta se face între orele 10—12 înainte de ameazi, când adecă albinele cele bătrâne sunt duse la lucru. Când albinele lucrătoare se întorc dela câmp, află regina cea nouă, cu care în scurt timp se împreñesc, așa că aceea după 2—3 zile se poate lăsa liberă în coșniță, ear' de cumva e în celulă de fagur astupată, atunci îi ajută ele însele, ca să ese afară și să-și ocupe tronul.

Dacă tinăra regină nu-și află în dată trântori, când ese din coșniță, că să o fructifice, atunci depune tot ouă de trântori și stupul curând pierde. Uneori și dintre albine depun ouăle nefructificate, din cari asemenea se sporesc trântorii. Astfel de regine false trebuie de timpuriu delăturate și înlocuite cu de cele bune, dacă e că stupul să nu se prăpădească. Cea mai bună și mai multă miere o adună albinele primăvara pe timpul înfloritului pomilor și acaților, ale căror flori conțin multă dulceață.

Stupăritul rațional, adeca din coșnițele mobile, pe lângă aceea, că aduce un folos cu mult mai mare, ca cel din coșnițele de niuie, este și o ocupație plăcută, după cum am zis și la început, pentru aceia cari se știu ocupă cu el. De aceea nu-l putem recomanda din destul economilor nostri, ca aceia cari au grădini și câmpuri în apropiere, să se ocupe căt mai mulți și cu acest ram lateral economic, care totdeauna le poate asigura și oare-cari venite după puțina lor osteneală.

Iean Georgescu.

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“.

Duminică, la 24 Iunie s'a ținut adunarea generală a Reuniunii meseriașilor români din Sibiu.

Înainte de a publica raport amănuntit despre decursul acestei adunări publică următoarele acte privitoare la fondurile Reuniunii:

1 Fondurile și fundațiunile Reuniunii.

A. Fondul expoziției iubilare.

Prin concluzul seu de sub nr. prot. 6, adunarea generală din 5 Septembrie 1897 a luat hotărîre, ca suma de 81 fl. 99 cr., ce a rezultat din venitul curat al expoziției industriale iubilare din 1892, să se depună la banca „Albina“ spre fructificare și să se administreze separat. Acești bani să servească de bază la un fond, din care să se acopere cheltuielile unei a 2-a expoziții, care să se țină când Reuniunea va împlini 50 de ani dela înființarea ei. La fundația expoziției iubilare, adăugând interesele pro 1897 cu 1 fl. 16 cr., la finea acestui an ea a numărat 84 fl. 15 cr., pro 1898 cu 3 fl. 77 cr., la finea acestui an a numărat 86 fl. 92 cr., în 1899 marinimosul deputat congresual și sinodal dl Dr. Ioan Mihu, membru ajutător al Reuniunii și avocat în Orăștie, ne dăruiește diurnele sale cu 62 fl. 73 cr., din cari am adaos la fond 2 fl. 13 cr. și astfel fondul cu interesele de 3 fl. 99 cr. pe acest an, la finele anului 1899 număra 93 fl. 4 cr. Pe viitor pe lângă eventualele contribuiri, ce s-ar face în favorul acestui fond, vom continua cu capitalisarea intereseelor după capitalul de care dispune.

B. Fundația Antoniu Bechnitz.

Puțin înainte de moartea sa înțemplată la 1881, comerciantul din loc, de pie memorie Antoniu Bechnitz, pune temelie prin o obligație de stat despre 50 fl. unei fundații, din ale cărei o parte de interese să se procure și să se împartă între învețăci și sodali sărguincioși, dar lipsiți de mijloace, cărți didactice și de alt cuprins instructiv. Conform părții a 2-a din concluzul 6 al adunării generale din 5 Septembrie 1892, fundația Bechnitz la acea dată dispunea de 76 fl. 39 cr., pe cari adunarea decretându-i că aparținători la „Fundăția Bechnitz“, a dispus să fie elocați spre fructificare la institutul „Albina“ și să fructifice ca capital neatatabil, până va ajunge la suma de 100 fl., când o parte din interese să se folosească conform menișunii.

Cu data de 23 Septembrie 1897, vrednicii moștenitori ai decedatului, prim acum de pie memorie Ioan Bechnitz, fost membru ajutător și cald sprințitor al Reuniunii noastre, în scopul completării fundației ne transpun suma de 23 fl. 61 cr. La această fundație în 1897 am adaos interesele pe acest an cu 1 fl. 37 cr. și astfel a ajuns suma de 101 fl. 37 cr.; în 1898 decedând generosul nostru sprințitor dl Ioan Bechnitz, fiul lui A. Bechnitz, Reuniunea recunoscătoare în loc de cunună pe cosciugul răposatului a depus din avereia proprie 5 fl. la fundație, ear' presidentul nostru 3 fl., în total 8 fl.; astfel fundația, la care s-au adaos și interesele pro 1898 în sumă de 4 fl. 69 cr., cu finea acestui an a dispus de 114 fl. 6 cr.; în 1899 membrul ajutător al Reuniunii noastre dl Alexandru Bobeș, mașinist în Alămor, întreprinde în favorul nostru o colectă între locuitorii din Alămor, Loamnăș, Gussu, Boz, Doștat, Ocna, Armeni și Mândra, din al cărei rezultat cu 30 fl. 40 cr. am depus la fundație 15 fl. 20 cr.; tot în acest an cuviosul și bunul părinte dl Constantin Cothișel, paroch în Certege,

Inscriindu-se însuși de membru *pe viață* al Reuniunii cu 25 fl. și pe soția sa d-na *Iuliana Cothișel* de membru ajutător cu 5 fl. anual, ne pune la dispoziție sumă de 13 fl., din cari 2 fl. i-am depus la fundațione; Ilustritatea Sa P. S. domn *Nicolae Popea*, episcopul Caransebeșului și *nașul steagului nostru*, din prilejul producționii noastre dto 14 Ianuarie 1899 ne dăruiește 6 fl., din cari 3 fl. i-am adaus la fundațione împreună cu 5 fl. 74 cr. din venitul curat al producționii amintite și cu 8 fl. 97 cr. din suma dăruită de avocatul Dr. Ioan Mihu și cu interesele pro 1899 în sumă de 9 fl. 38 cr. Astfel fundaționea cu finea anului 1899 a dispus de 155 fl. 35 cr.

2. Fondul văduvelor și orfanilor meseriașilor români din Sibiu.

Indemnul la crearea acestui fond l-a dat președintul Reuniunii noastre din prilejul trist al trecerii la cele eterne a membrului ajutător al Reuniunii noastre, a mult regretatului Dr. Aurel Brote, director al băncii de asigurare *Transilvania*, întemplată la 16 Noemvrie 1897, punând basă acestui fond numit și al *răbiților răposați*, cu suma de 5 fl. în loc de coroană pe cosciugul răposatului, și cu menirea, ca acest fond să se considere ca *neatatabil*, să *tructifice până* la *ajunge la suma de 500 fl.*, când din o parte a intereseelor să se ajutoreze văduvele și orfanii meseriașilor români din Sibiu. La fond să incurgă sumele de bani, ce membrii Reuniunii și alte persoane obișnuiesc a le cheltui pentru cununi din prilejul morții rudeiilor sau a deaproapelui lor, cum și alte eventuale venite. Fondul creat în iarna anului 1897, în acest an a avut următoarele venite:

In memoria regretatului Dr. Aurel Brote au contribuit:

Familia profesorului Dr. D. P. Barcianu, 8 fl.; Victor Dressnandt, fost adm. al ziarului *Tribuna*, 2 fl.; N. N. 10 fl.; Victor Tordășianu 5 fl. În memoria regretatului fost membru în comitet *Ioan Morariu*, membrii Reuniunii din prisosul incurse pentru coroană 2 fl. 80 cr. — În total 27 fl. 80 cr.

În 1898 dl *Ioan Schmidt* și soția sa *Alexandrina n. Cunțan* din Berlin contribue în amintirea neuitatului naș al lor, regretatul Dr. A. Brote 6 fl.; — În memoria regretatului *Nicolae Sulușiu*, fost funcționar la *Albina* au contribuit: Dumitru Stefan, cand. de adv. la *Albina* 1 fl.; Ermil Borcea, funcț. la *Transilvania* 1 fl.; Emil Vințeleriu, funcț. la *Albina* 1 fl.; Petru Tincu,

funcț. la *Albina* 1 fl.; Lazar Frașca, cand. adv. la *Albina* 1 fl.; În memoria decedatului *Radu Istrate*, proprietar în Boiu, au contribuit: membrii familiei răposatului 2 fl.; familia fraților *Moga* (Avram, Stefan, Zacharie și Petru) 2 fl. 50 cr.; Ioan Hențescu, prof. pens. Buzău 1 fl.; În memoria mult regretatilor: Aurel Suciu, adv. în Arad, Dr. Petru Cioran, medic în Sibiu, Dr. Nicolae Maier, protopresbiter și fost președintul Reuniunii meseriașilor români din Seliște, *Nicolae Sulușiu*, funț. la *Albina*, Ioan Bechitz, particular în Sibiu, — președintul *Victor Tordășianu* contribue în total 14 fl. Spiritualul penitenciarului din Gherla dl *Gavril Hango*, membru ajutător al Reuniunii noastre, dăruiește în memoria regretatei sale soții *Florica n. Cupșa* și a fiicei sale *Victoria* suma de 2 fl. Prisosul colectei întreprinsă între membri pentru cunună pe mormântul marelui arhieereu Andrei 2 fl. 25 cr., din darul benevol al cuviosului părinte Const. Cothișel, paroch în Certege, de 6 fl., s'a depus la fond suma de 2 fl. 17 cr., interesele fondului pro 1898 2 fl. 94 cr., — în total 38 fl. 96 cr., prin urmare starea fondului cu finea anului 1898 a fost cu 66 fl. 76 cr.

Cu scop de a deștepta și cultiva în membrii Reuniunii simțul nobil de jertfire pentru scopuri publice și umanitate, am întuit la părte în localul nostru lădiță pentru contribuiri în cruceri, lucrată în mod artistic de membrul Reuniunii dl *Emil Petruș*, măiestru măsar. Din prețul lădiții cu 22 fl., dl Petruș, în vederea scopului ce se urmărește, nu ni-a pretins decât suma bagătelă de 8 fl. Lădiță poartă inscripția: *Contribuie cu crucerul tău la alinarea suferințelor văduvelor și orfanilor meseriașilor români din Sibiu. Damele din corul nostru au binevoită a întreprinde între dinsele o colectă*, din al cărei rezultat au procurat icoana Maicii Domnului, ce atîrnă deasupra lădiții, pe care încadrând-o în catifea albastră, pe aceasta au cusut cu mătasă maxima: *Mila dată săracilor, te curăță de păcate, îți căștigă îndurare și viață vecinică!*

Comitetul d-v. a luat hotărîre, ca crucerii ce se adună în această lădiță să se adioge și ei la fondul văduvelor și orfanilor.

Din lădiță în 1899 s'a încassat suma de 7 fl. 79 cr.; președintul nostru, cu scop de a cultiva simțul de jertfire, a întreprins la producționile noastre căte o colectă de 1 cr. de persoană, încassat cu pălăria, din care a incurz în favorul fondului suma de 10 fl. 56 cr.; la acest fond s'a mai adaos: din suma

colectată de dl *Bobes* 15 fl. 20 cr., din suma dăruită de dl *Dr. Mihu* 5 fl. 68 cr., din suma dăruită de I. P. S. Sa episc. *Popea* 3 fl., din suma dăruită de păr. *Cothișel* 3 fl., din suma colectată de notarul Reuniunii la onomastica membrului *D. Mitoc*, măiestru croitor, și din diferența la prețul insigurilor 85 cr.; din venitul curat al producționii din 14 Ianuarie 1899 s'a adaos 12 fl. 15 cr.; din prilejul morții regretatei doamne *Ioana Bădită*, a contribuit d-na *Minerva Dr. Brote* 5 fl. și d-na *Emilia Dr. Rațiu* 5 fl., ear din prilejul răposării fruntașului *Petru Stroilă*, econom în Tălmăcel, fiul acestuia *Nicolae*, membru al Reuniunii și culeg. tip. a colectat între membrii familiei și în memoria decedatului 1 fl. 50 cr., interesele fondului pro 1899 5 fl. 05. — Suma totală 74 fl. 78 cr., la care adaos capitalul din 1898 cu 66 fl. 76 cr., starea fondului cu 31 Dec. 1899 e de 141 fl. 54 cr.

(Va urma).

Lăcustele.

Prin căte pericole nu trece agricultorul până când să-și vadă măntuită munca lui de luni întregi. Pe lângă geruri, secete, ploi prea mari, grindină, rugină, mană și altele, semănăturile mai au un dușman neîmpăcat în mulțimea de insecte (vermi etc.) cără le atacă.

Între acestea cea mai grozavă poate este lăcusta. Trupul ei e lungăret, picioarele dindărăt sunt lungi, din care caușă când nu sboară, ci umbără pe pămînt, sare. Ea are 4 aripi, două mari și două subțiri.

Ea călătorește numai în terile călduroase sau stîmpărăte. Când sboară sau când umbără face un sunet curios, frecențu-și coapsele picioarelor de aripi.

Trăește în stoluri aşa de numeroase, încât când sboară seamănă cu nori foarte mari negri, cari întunecă lumina soarelui. Obârșia ei e din nordul Africei. Uneori pornește în stoluri numeroase și călătorește în locuri departate ajungând până și în România și în alte teri mai călduroase ale Europei. Lăcustele sunt foarte stricăcioase pentru că măncă plantele. Când stoluri de lăcuste vin ca niște nori de se năpustesc asupra unui lan de grâu, cucuruz sau alte roade, e un adevărat potop. Într-un timp scurt tot e forfecat și facut praf totul.

Mijloacele de nimicire sunt foarte anevioase, și cele mai bune sunt mijloacele manuale. Mai în toate terile se folosesc mai mult de aceste mijloace. Mii de oameni sunt

URSUL SI STUPARUL.

Cum o fi de rînd și la urși le place mierea,
Că doar' de miere, cine n'ar ave plăcerea?
Dacă nu găsești pe-acolo, prin pădure,
Așa pe furiș, vin și 'n sate ca să fure.
Sunt îndrăzneți dumnilor, cum se vede treaba,
S'apoî când vin ei n'ar vrea să vină de giaba.
Vă spun o pildă, cum a fost c'un chir Cojocea.
Într'o noapte pleacă din culcuș ca un hogea
Si haida-haida, eacătă-l la o stupină,
Ce sta nepăzită într'un fund de grădină.
Se ridică și deschide ușa c'o labă,
Că nu era greu, avea incuietoare slabă.
Apoi de prin coșnițe ia faguri plini de miere,
Îi scutură do albine, îi mânca cu placere.
Se ospătează bine, s'apoî o ia spre casă
Câinii și domnii ușa deschisă o lasă
Așa facă și chir Cojocea din poveste,
Că doar' prin pădure mai mare domn el este.
Dimineața stuparul merge prin grădină
Si vede că-i deschisă ușa la stupină.
• Ce să fie? Eu o am lăsat aseară inchisă

S'acum, lucrul naibii, o văd de tot deschisă! S'apucă, cercetează tot cu de-amăruntul, Ce să fie? Nimic alta, constată furtul. Un binevoitor făcuse revisie Binișor la a albinelor provisie. Ele știau bine, dar nu puteau să spună, Că cine le făcuse astă faptă bună. Scăpinându-se prin cap de ciudă stuparul Nu știa c'avea patru picioare tâlharul. Uitându-se el bine pe jos, pe-o potecuță Vede urmă hoțului și încă desculță. »Cum bag seamă a fost desculț verișorul meu; Nu face nimică, lasă că mi-l incalț eu. Zice și se duce papuci ca să-l tocmească. Unde-a mers să-i tocmească, poate să gândească Ori-cine. N'a mers la cismar, ci la un ferar, Să-i facă papuci de fer, lucru trainic și rar, Ca să-l pomenească căte zile va ave, Totdeauna cu ele când el s'o incalță.

Zice că pe unde-a mânca lupul oaia, Tot mai dă căte-odată, ear vîntul și ploaia Nu pot împăca foamea celui mort de flămînd. La de-a gata-i mușteriu ori-cine curênd.

scoși pe câmpii atacate și cu sape sau tîrnăcoape le zdrobesc. Ele stau în general pe jos, grămadă și sărind trec din câmp în câmp rătezând totul înaintea lor. În România agricultorii au avut în mai mulți ani să lupte contra acestui rău și mulți dintre dînsii au simțit perdeni mai mari, decât acele cauzate de geruri, secete, ploi, rugină sau vermi,

Cetitorii nostri știu, că acum de curînd în Dobrogea, la gurile Dunării și în jurul Sulinei s-au ivit lăcustele, cari fac mari străcăciuni.

Ocăruierea română însă a luat măsuri pentru stîrpirea lor, cu ajutorul a mai multe regimenter de soldați.

SFATURI.

Un mijloc contra sobolilor.

Deși sobolii aduc un folos neprețuit cîmpurilor și grădinilor noastre prin stîrpirea unor gândaci și a larvelor acelora, totuși prin scoaterea moșinoaielor deasupra pămîntului, prin cari mișcă, răscolească și acoperă uneori legumele tinere din grădini, ear' prin scoaterea acelora pe fene, împedecă cositul regulat, — ei devin stricăcioși. De aceea apoi economii și caută fel și fel de mijloace, pentru a se scăpa de ei; împlântă soc prin găurile lor, și pîndesc pe când scot moșinoiul și cu o sapă ii aruncă afară și-i omoară și a. Acum de curînd un econom din Germania a pus gunoiu de capre prin găurile lor, pe care sobolii nu l-au putut suferi, ci toți au fost siliți a fugi și a părăsi locul, pe care s-au fost încubat.

Stîrpirea furnicilor.

Deodată cu sosirea căldurilor mai mari, încep a se arăta și furnicile într'un număr tot mai mare. Furnicile năvălesc pe timpul căldurilor mai mari, nu numai asupra plantațiunilor de arbori de pe marginea strădelor și a drumurilor, apoi pe altoile mai tinere din grădinile de pomi, cari sunt plantate în locul săpat, ci uneori se ivesc chiar și prin odăile de locuit. Pricina năvălirii pe arbori și altoi, este mierea de rouă, ce o depune pe frunzele arborilor și pomilor, așa numitul păduche de frunze. Furnicile îndată-ce află undeva miere

de aceea, năvălesc acolo, și deodată cu aceea nimicesc și alte insecte și omide, pe cari le pot prinde. Prin această lucrare a lor, ele devin încătuva folositoare. Dacă însă vedem, că năvălirea furnicilor pe pomi și plantațiuni devine stricăcioasă, atunci le căutăm moșinoiale, li-le împrăștiem, ear' locul acelora îl opărим cu apă ferbinte, sau aprindem foc pe acelea. Unii grădinari mai presară la rădăcinile pomilor atașăti de furnici și pulbere de var nestins sau cenușă de lemn cernută, sau apoi fac niște inele din hârtie mai groasă în forma tolcerului, pe cari le ung cu păcură sau cleiu, ca să nu se mai poată suia pe aceia. De prin odăi, furnicile se pot stîrpi prin opărire, sau prin prinderea acelora în sponghii preșărate cu zăhar, cari când sunt pline asemenea se opăresc.

Împotriva muștelor la vite.

»Bunul Econom. dă următoarele sfaturi:

Se recomandă ca leac bun pentru a scuti vitele de supărările ce le pricinuiesc muștele vara pe călduri. — următoarele rețete:

Ferbem frunze de nuc eu oțet, și cu zama asta, firește stîmpărată, ungem viața pe părțile unde mai ales se așeză muștele și o supără. Sau:

Luăm 1 parte accid de carbol (din apotecă) și 8 părți oleiu de mac și le mestecăm bine. Cu aceasta ungem viața pe locurile unde o supără mai rău muștele, și ea va avea pace de ele.

Ungerea ori cu una ori cu alta din aceste »leacuri«, e bine să se facă în fiecare dimineață, sau cel puțin la 2–3 zile odată.

Știri economice.

Starea semănăturilor. Pe când la noi se făgăduiește anul acesta o roadă destul de bună, eată cum sunt bucatele în țările Europei:

În Franția timpul frumos din urmă a reparat întrucătu pagubele pricinuite astăzi în recoltele. Cu toate acestea sfîrșiturile recoltei vor lăsa de dorit.

În Germania săcara lasă de dorit, grâu este mai bun.

În Anglia, Belgia, Olanda și Elveția recolta este mijlocie.

În Spania și Portugalia ploile căzuțe la timp asigură o roadă bună.

În Italia recoltele favorabile.

În Rusia este o stare din cele mai neplăcute. Seceta în părțile de meazăzi face neliniște, mai cu seamă în privința orzului și semănăturilor de in, precum și pentru grâu. Dacă va fi o ploaie mai bună, lucrurile se pot tocmai.

În România roada promite mult. Îndeosebi rapița e minunată. Dacă timbul va urma a fi bun până la ridicarea ei, cantitatea de rapiță română va fi aproape de 300,000 tone, pentru care vor intra 60–70 milioane lei în aur.

Turcia și Bulgaria au roadă în condiții bune.

Păstrarea ouălor. În Statele-Unite nu se păstrează ouăle ca la noi, în gospodăriile mici, în ape de var, etc., ci în depozite mari răcite prin mijloace cunoscute. În depozitele menite pentru acest scop se pot păstra 2,855,065 de cutii de ouă sau 75,650.000 de duzini sau 907,800.000 de ouă. Numai în Chicago magazile publice au la păstrare 700.000 cutii, New-York-ul 235.000, Philadelphia 200.000 cutii.

Din traista cu povetă.

Răspusuri.

„Dului C. Baloșî în Toracul-mic. Negelul ce-l are străjnicul (mânz) d-tale se vindecă în chipul jurmător: Să iai o măsură de tărije de taină de grâu, și să le înmoi în ud de cal și cu aceea să-l legi în fiecare zi. Totodată îl poti duce la o apă unde să stee vre-o 2–3 ciasuri cu piciorul în apă.

„Abonentului nr. 2092. Nu ai pus întrebarea destul de bine și de limpede, și astfel nu știm ce să-ți respondem. Nu vă ia nimeni pădurea fie că de mică, ci se supravehează numai manipularea ei.

„Abonentului nr. 1124. E treabă de proces, în care noi nu ne putem amesteca cu sfatul nostru, pentru că nu cunoaștem actele. Fii cu încredere în advocatul ce îți-l-ați luat, care-ți va câștiga procesul dacă ai dreptate; ear' dacă nu-l va câștiga, e semnul că n-ai dreptate.

Albinele toate îl cunoșteau și încă bine

De mai nainte și știau că cine

Este bioerașul, care cere împrumut,

Că de când mai luase, nu era aşa mult.

Apoi începura albinele a-i numera

Noul împrumut în ace, cum î-se cădea.

Aveau deplină încredere în subscrierea lui,

Total era și cu invoiala stuparului.

Foc s-a năcajît Cojocea pe noul înscris,

Îi părea rău de moarte, că de ce-a subscrise.

Ba gata-gata să-i ducă stupina omului

Cu stupi cu tot, în plată sfântului.

III.

În dimineață zilei următoare creștinul

Vine prin grădină și află musafirul

Cu laba pe-nscris, făcea curte la albine,

Să facut că nu-l vede, zice: »Bine bine!«

Naiba să-i ia și pe meșterul; bine a văzut,

Că după măsură papucii prea strîmti i-a făcut.

Mulțumea, nu mulțumea, papucii mi-l stringea,

Să-i desculțe, să-i arunce, pace, nu putea.

În urmă stuparul bun să milostiveste

Si întreabă, unde-l strînge: la călcăiu? la destei?

El și răspunde tare amărit în sine:

Mai rabdă și Cojocea să-apoi vrea ca să lasă
Să-și caute ear' ceva mâncare aleasă.
Vine să mai facă revisie la stupină,
El, traistă goală și stupina ear' plină.
Ba și-o părechiușă de papuci, că e desculț;
Bun om și stuparul, sfat nu vrea dela mulți.
Postească, vie, masa-i plină cu de toate,
Îl va omeni bine cu tot ce se poate.
E și bogat, ba și dănică stuparul nostru,
Numai de i-am înțelege bine rostul.
Ear' lui hogea-i place mierea și bine știe
Unde e stupina, să postească, să vie.
Stuparul deștept a legat bine papucii
De pragul stupinii. O, bată-l ziua crucii,
Nederul flămînd și desculț ca și-un vai de el,
Eată-l se ivește, vine cam încetinel.
Cum ajunge, ca să deschidă el să intinde,
Dar' deodată de labe-n papuci să-prinde.
Dacă se vede boerul prins ca și-n clește
In papucii cei ciudăți, cum știm din poveste,
Se face că n'a venit să fure, ci să ia
Împrumut cu dobândă, dar' să scape ar vrea.
După ce era odată acceptul subscris
De onorat Măria-sa, creditu-i deschis.

CRONICĂ.

Facem luători aminte pe iubitorii nostri cetitori, îndeosebi pe meseriași și neguțători la sfatul ce li-l dăm în articolul de sub schița de mapă (pag. 305).

In amintirea Metropolitului Săguna s'a servit în 29 Iunie n. (aniversarea morții), parastas în biserică din Sibiu-cetate, pontificând Înalt Preasfinția Sa metropolitul *Mefianu* asistat de protopresbiterii as. cons. Z. Boiu, N. Cristea, M. Lazar, dir. sem., Dr. E. R. Roșca, prof. sem. I. Ghibu și diaconii Dr. E. Cristea și D. Câmplean. Răspunsurile și cântările le-a cântat corul funebral al seminarului, dirigiat de prof. de cântări D. Cunțan. Între public au fost d-nii: Pipoș, jude de tablă în pens., Penciu, jude reg. în pens., Doican, preot, Dimian, preot, P. Petrinjenar, proprietar în Zlatna, corpul didactic dela seminar, asesorii consistoriali, elevii seminarului &c. a.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ a fost ales în adunarea generală de Duminecă în următorul mod: Președinte: Victor Tordășianu, funcț. cons.; vicepreședinte: George Poponea, cul.-tip.; notar: Ioan Apolzan, cul.-tip.; cassar: Florea Crucița m. croitor; controlor: Ioan Roșca m. pantofar; bibliotecari: Nicolae Stoica și Nicolae Bratu, culegători - tipografi; archivar: Valeriu Grindean, sod. cism. Membrii în comitet: Zaharia Aron, m. cism.; Ioan Bologa, sod. pant.; Ioan Bogorin, m. cism.; Iosif Chidu, m. măcelar; Nicolae Ișan, m. pilar; Demetru Mitoc, m. croitor; George Prașca m. cism.; Ioan Roman, măiestru frizer.

† Oprea Borcea, paroch gr.-or. în Seliște, a răposat Sâmbătă în etate de 83 ani și după 56 ani de preoție. Înmormântarea i-să făcut în 2 l. c.

Advocat nou. Dr. Liviu Micșa în 15 Iunie facând censura de avocat la tabla reg. din Tîrgul-Mureșului, și-a deschis cancelarie advocațială în Dej.

Petrecere de vară se va aranja la 22 Iulie n. în Vasas-Sântioana, în favorul bisericii gr.-cat, în arena grădinii parochiale eventual sub scut sigur. Intrarea de persoană 2 coroane, în familie 1 coroană 60 bani. Începutul la 5 ore p. m.

Asculță creștine, nu-ți mai bate joc de mine!
Tu să faci pomană cu cine ai mai făcut;

Ce-am luat dela tine, am luat împrumut

Fără stirea ta, și nu te supera,

Ti-o plăti atunci, când și mie mâna mi-o da.

Văd eu bine, că acum atîrn dela tine;

Tine-ți papucii îndărăt; nu sunt pentru mine!

Stuparul nostru fără multă supărare

Presupunea el că-l prea stringe și-l prea doare.

Zice îngândurat: Asteaptă, vremea n'a sosit,

Până atunci ai ceva peșcate de ispăsit.

Stai să mă mai gândesc; să-ți trag popii-afară?

Ori să-ți iau și să-ți bag pielea la argăseală?

Nici una, nici alta: pentru puțină miere,

Miere să te faci; dar să pieri, nu-i a mea vrere.

Să nu zici că dela mine moartea și-a tras,

Sau că din pricina mea schilod ai rămas.

Ce-ai avut și ce-ai perdit? Să vorbim și la drept.

Pus-ai tu ceva-n stupină? Cu laba la piept

Jură-te și spune drept, cum face cel curat,

De nu, pe sfânta dreptate, cu mine-ai gătat!

Așa-mi spovedea stuparul pe tâlharul.

Dulce fuse mierea, dar să aduse amarul.

Si tu-n cursă poti să cazi, răspunde suprărat

Maice bavareze în serviciul maghiarării. Foile maghiare, îndeosebi „Magyarország“ încarcă de laude pe călugărițele de origine bavareză, învățătoare la școală cu internat susținută în Petroșeni de ordinul călugărilor franciscani. Deosebitele merite, pentru cari patrioticile se sufalcă la elogii pentru maicele dela această școală, sunt, că implinește în mijlocul ținutului locuit de naționalități și la granița română misiunea maghiarării. Dau copiilor educație și spirit patriotic maghiar, și la sărbarea de încheierea anului școlastic toți elevii au apărut împodobiți cu panglici tricolore maghiare. Aceste călugărițe cresc Unguri din copii români și au mare merit în activitatea patriotică și în viața culturală din Petroșeni.

Va fi adevărat, nu-i vorbă, dar părinții nu știu oare că avem destule institute românești pentru creșterea copiilor și copiilor lor? În prima linie ei sunt păcătoșii, dacă și dau copiii pe mâna astorful de crescătoare, cum sunt maicele acelea.

Petrecere în Alba-Iulia. Credincioșii bisericii gr.-or. din *Alba-Iulia Maieri* invită la festivitățile ce se vor aranja Duminecă, în 8 Iulie (25 Iunie) 1900, din incidentul sfintirii caselor parochiale nou zidite. La 10 ore a. m. serviciu divin, după care va urma sfântirea caselor. Seară la 8 ore petrecere cu dans în casele parochiale. Prețul intrării de familie de 3 membri 80 cr., de persoană 40 cr. Venitul e destinat pentru acoperirea speselor avute cu zidirea caselor parochiale.

Tîrgul de țeară din Poiana (comitatul Sibiu) se va ține în 10, 11 și 13 Iulie st. n. În 10-11 tîrg de vite, oi, etc., iar în 13 tîrg de mărfuri.

Inecat în Mureș. Iosif Hermann, student în cl. IV, civilă în Arad, scăldându-se în Mureș cu cățiva prieteni, s'a inecat. Era unicul copil la părinți.

Vifor și grindină. În Banat zilele acestea a băntuit vifor puternic împreunat cu grindină. În comuna *Mramorac* și *Doloave* viforul smulgea și culca la pămînt copaci uriași; în *Cubin* și *Deliblat* a făcut mari pagube grindină; în *Omor* fulgerul a lovit de două ori în castelul proprietarului de acolo și l-a aprins, focul însă a fost stins în curând.

Vifor în Panciova. Mercuri după ameazi a fost în Panciova vifor aşa de grozav, cum de mult nu s'a mai pomenit. Vîntul doboră coperișuri de case, smulgea din rădăcini copaci și a nimicit întreagă recoltă de poame. Hornul morii cu vapor s'a returnat. Un copac în cădere lui a ucis un cal. Pe străde erau tot grămezi de țigle, doborite de pe coperișuri.

Dr. Victor Onișor e numit vice-notar la judecătoria cercuală din Bistrița.

Moartea Lenuței. Lenuța de doi ani a lui George Ilie din Călacea jucându-se prin grădină a căzut într-o groapă cu apă și s'a inecat.

Lupi îndrăzneți. Cetim în „Gaz Transilvaniei“, că într-o noapte trecute o haică de lupi flămâneni au dat năvală peste o ciurdă de vite, ce păsteau în pădurea din Crizbav. Animalele alergă spăiate, și se imprăștiără fugind dinaintea lupilor. În urma sgoșotului produs, păstorii au alergat asupra fiarelor și le-au huiduit. Din norocire numai un juncan a căzut jertfă visitei lupilor.

Omor în Detta. Mașinistul Gruics dela moara cu vapor din Detta (Banat) a ucis Duminecă pe morarul Frank și pe soție-sa. Frank era de vr'un an și jumătate angajat la moară, era om arătos și rău, care șicana mult pe mașinistul. Amărit de atâtea șicane, Gruics l-a amenințat de mai multe ori cu moarte, iar Duminecă și-a implinit promisiunea. S'a dus la Frank și aflatul la masă cu soția, a pușcat sănătatea în soție, apoi în el. Frank a murit momentan; femeia s'a ales numai cu o șărietură de glonț. După comiterea crimei Gruics s'a prezentat însuși la judecătorie. — Înainte de comiterea crimei a trimis lui „Magyarország“ spre publicare un lung memorand, în care spune cum Frank l-a cumpenit să rămână fără pâne cu întreaga familie și înștiințează că va ucide pe Frank.

Cutremur în Spania. Cutremure de pămînt au fost în Mercuria trecută, de dimineață, în Cordova și Malaga. Populația spăiată din somn s'a scoborit în străde. La Malaga cutremurul a durat șepte secunde. Câteva case au suferit stricării, dar n'a fost nici o ne-norocire de persoane.

Cojocea și-ntr-un ton prea de tot amenințat:
De n'ai milă de mine, să ai teamă de copii
Si de ceialăți ai mei; cine sunt ei poate știi.

Odată-și pot răspuna amar pe tine
Pentru pierirea mea, ti-o poti tu gândi bine!
Acum stuparul nici de silă nici de milă

Începe-a întinde ceară pe niște festișă;
Face-o luminare, mai ia și-o prescură
Si zicend că-i bine de cel-ce se îndură
Si iartă pe greșii, le duce la sfântul altar,
Cuprins de-o nobilă porinire le face dar.
În suflet c'un gând sfânt el fără amărare
Destinde cursa, — dă robului scăpare!

Am fost tot masă-ntinsă și la rei ca și la buni:
Sfânta moștenire remasă nouă din străbuni.
Stupină ni-e avutul, iar albine suntem noi
Ce-adunăm de-atâte veacuri, luptând cu mari nevoi.
Stupar e națiunea, urs — ne sunt cruzii dușmani,
Ce ne prădează avutul mereu, de atâția ani,
Îi pândim și-i prin dem zilnic cu mâna pe avut,
Ei zic, că nu vin să fure, ci ca să ia 'mprumut.
Facem ear' ce-am mai făcut, noi îi credem și-i iertăm
Si 'mprumut, căt de milă căt de silă, iar le dăm.
Dar ou căt amar și jale vor plăti odată,
Când le va sosi greaua zi de plată și răspplată!

In memoria Metropolitului Șaguna s'a servit Vineri parastas în biserică din Răsinari, la care a luat parte și o deputatie a societății Andrei Șaguna a elevilor seminarului Andreian din Sibiu. Cântările funebrale au fost cântate de un cor compus din mai mulți elevi seminariași.

Din Minthiu ni-se scrie: În 9 Iunie au ars în comuna curat română **Minthiul-român** 5 case și școală, biserică și casa parochială încă său sprins, dar prin curajul și destoinicia vrednică de laudă a unor poporenii, nu au fost distruse de tot, deși focul a fost nutrit și prin vînt.

Dintre cei arși afară de unul toți au fost asigurați la **Transilvania**. Liquidatorul dela **Transilvania** a ieșit la fața locului în 18 Iunie și a liquidat dauna causată în mod satisfăcător pentru toți indivizii. Nu pot fi destul recomanda fiecărui Român banca de asigurare **Transilvania**, fiind bancă solidă și promptă.

Din ce s'a născut focul nu se știe — pentru aceea vin pe această cale a desminti descrierea greșită ce s'a publicat în nrul din 17 Iunie sub titlul **Foc din negrijă**. Este greșită și neadeverată știrea, pentru că la casa unde s'a iscat focul nu a fost nimenea acasă fiind toți duși la lucru, prin urmare nu a putut fi aceea cauza focului. **Ioan Bulbucu**, preotul locului.

Parastas. Duminecă, în 11 Iunie a. e. st. v. s'a ținut în Răsinari parastas în memoria răposatei Ana Petru Muci.

La parastas au servit preoții: E. Cioran, I. Goga, S. Cioran din Răsinari și Ioan Marin (din Riu-Sadului). Parastasul s'a celebrat cu cuvenită pompă funebrală — luând parte la el și rudeniile din străinătate: D-oara Teodorina Muntean soția lui inginer Iancu M. Muntean din Ploiești, ea noră a răposatei, cu fiica d-nă Mărioara soția lui căpitan Dr. Drăgescu din Slatina — România, precum și un numeros public.

După săvârșirea ceremoniei religioase s'a pus la dispoziție din partea străinului răposatei lui inginer Iancu Muntean o masă bogată.

Producție în Orlat. Inteligența română din Orlat invită la producțunea musicală-declamatorică împreună cu dans, ce se va aranja cu concursul unui grup de pedagogi din seminarul Andreian. Joi, în 29 Iunie (12 Iulie, a. c. (SS. A. Petru și Pavel), în sala cea mare dela hotelul **Zum alten Hitsch**. Începutul la 7^{1/2} ore seara. Prețul de intrare de persoană: loc. I. 1 cor. 60 bani; loc. II. 1 cor. 20 bani; loc. III. 80 bani. Venitul curat este destinat pentru înființarea unei biblioteci populare în Orlat.

Programa: a) **Foaie verde de trifoiu**; b) **Fost-alele**, de T. Popoviciu. — **Legendă**, de Duliu, declamațiune. — **Hora Sinaia**, de Ventura. — **Marsul cântăreților**, de Porumbescu. — **Tiganul la mal**, de T. Speranță, declamațiune. — a) **Înzadar alerg pămîntul**, de G. Dima; b) **Toacă popă**. — **Pentru ce am rămas flăcău bîtrân**, monolog de A. Pop. — **Cisla**, operetă comică cu soli de C. G. Porumbescu. După producțune dans.

Din Mocod ni-se scriu următoarele: În nr. 24 al **Foii Poporului** a fost publicat un raport despre esamenul dela școală grănițărească din comuna Mocod (vicariatul Rodnei), la care școală sunt eu ca prim învățător conducând clasele I. și II. de doi ani. În acel raport se exprimă raportorul că atât în anul acesta, ca și în alți ani am dovedit un progres de tot slabuț etc.

Această știre e falsă și în urmă tomai contrară adevărului și până la

argumentare cu dovezi temeinice date din partea celor chemați spre a-și da părere asupra acestei cause delicate rog pe onor public cetitor să aibă puțină răbdare și a nu da crezământ acestui neadever. Mocod, la 26 Iunie 1900. **Romul Densușanu**, inv. primar.

Întâlnire de împărați. Daily Telegraph raportează din iisvor deosebit autentic din Peterburg, că **Tarul Nicolae II**, în timpul cel mai apropiat va face vizită împăratului **Wilhelm II** și împăratului **Francisc Iosif I**, pentru a se consulta cu ei asupra procedurii de urmat în chestia chineză.

Grindină. În Recaș (comitatul Timiș) a bătut Marti peatră, făcând mari pagube mai ales în vii.

Dl Dr. Ioan Rațiu, presidentul partidului național, a plecat Sâmbătă la scăzile din **Reichenhall** (Bavaria) împreună cu familia.

Petrecere în Lechința. Duminecă (15 Iulie n.) se va aranja în **Lechința-săsească** petrecere în hotelul opidan. Începutul la 6 ore seara. Prețul de intrare: de o persoană singuratică 1 cor. 60 bani, ear' de persoană în familie 1 cor. 40 bani. Venitul e destinat spre scop cultural.

Foc. În Ciumbrud (comitatul Albei - inferioare) un mare foc a mistuit Joi trei case împreună cu toate clădirile economice din jurul lor. Norocul a fost, că focul s'a escat la capătul de cătră Băgău al satului și vîntul suflă spre câmp, căci altcum s-ar fi primejduit poate întreg satul.

Pentru câțiva cartofi — ucigaș. Văduva lui Ioan Talaș din Karad, o sămană femeie cu patru copilași, săptămâna trecută fiind la sapă la proprietarul Ioan Pokán, în pauza dintr'ameazi a intrat în cuceruiziștea vecină a lui Andrei Bibó să culeagă vr'o câțiva cartofi, pe cari să-i ducă de cină copilașilor. Din întemplantare tocmai atunci treceând Bibó cu trăsura pe acolo, s'a dus la femeie și a tocăto n cap cu furca de fer aşa că nenorocita a murit momentan. Ucigașul a fost dat pe mâna justiției, ear' cei patru copilași, orfani acum și de mamă, deocamdată au rămas în grija primăriei comunale.

Din public.*

Pentru membrii „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu”.

— Avis! —

Membrii **„Reuniunii române de înmormântare din Sibiu”** sunt rugați a se prezenta după posibilitate în **cancelaria cassei consistorului archidiocesan** (strada Măcelarilor nr. 45), de unde pot lua în primire dela cassarul Reuniunii dl **Petru Ciora**, cărticica de membru. Totodată sunt rugați a solvi 60 bani (30 cr.) ajutor pentru erezii răposatei **Maria Popadan n. Mustea**, fostă membră a Reuniunii; mai departe a face cunoscută strada și nrul casei unde locuiesc, și aceasta cu scop, ca incassările viitoare să se facă prin un **încassator**.

Sibiu, 4 Iulie n. 1900.
Biroul **Reuniunii române de înmormântare din Sibiu**.

Pant. Lucuța, **V. Tordășianu**, director. secretar.

Convocare.

P. T. Membrii despărțemântului V. Seliște, precum și toți binevoitorii și sprijinitorii Asociației pentru literatura română și cultura poporului român sunt invitați să participe la adunarea generală a despărțemântului, ce se va ține Joi, în 12 Iulie a. c. la 9 ore, în comuna Orlat, pe lângă următorul

Program:

- Deschiderea adunării generale prin directorul despărțemântului.
- Raportul general al comitetului dimpreună cu propunerile acestuia și proiectul de buget pentru anul viitor.
- Emiterea unei comisiuni pentru acuizarea de membri noi și incasarea de taxe.
- Distribuirea premiilor, destinate pentru cultivătoarele grădinilor de legumi.
- Predarea cărților procurate pentru biblioteca populară din comuna Orlat.
- Disertații.
- Raportul comisiunii de sub pct. 3.
- Alegerea a doi reprezentanți ai despărțemântului la adunarea generală a Asociației.
- Eventuale propuneri pentru promovarea intereselor Asociației.
- Delegarea a doi membrii pentru verificarea procesului verbal.

Din ședința comitetului despărțemântului V. Seliște, ținută la 8 Iunie 1900.

Const. Hertia, **Dr. Calefariu**, secretar.

Deslegarea ghiciturii din nr. 22.

(Urmare și fine).

Au mai deslegat-o:
Ioan Nanu (Ampoia), P. Roman (Samșudul-de-câmpie), V. Murgău, inv., Stefan Moga, funcț. (Petroșeni), Elena I. Domnariu (Sibiu), St. Lebești (Velcher), Ioan Soitoariu (Seuca), Adam Mica (T. Recaș), Parteniu Popa (Oieșdea), Vich. Goleți (Moșnița), Costa Baloși (Toracul-mic), Iulian Muntean (Oieșdea), Adam Micloșina (Doman), George Mărginean (Cluj), Petru Galan, vigil de pădure (Luncani), Simion Crișan (Teiuș), Alex. Morariu (Beclean), Ioan Roșca, corist (Mercina), Mihai Dulhaz (Șiria), Florea Miloi (Caransebeș), Marțian Toderăș (H-Cristior), Reuniunea de cetire și cântări din Coștei, Rusalin Rus (Anina), Simion Balan (Comloș), Simeon Curuția (Sipet), Ioan Prode (Jina), Sava Blagojev (Satul-nou), Tănase Beșcheri (Teiuș), Ioan Păcurar, morar (Restoci), Pavel Lazar, inv. (H.-Brad), Ioan Beches (Ațel), Demetru Muntean (B.-Lippa), Ioan Rus a Rusoaiei (M.-Frata), Ioan Câmpean (Șeulia-de-câmpie), Nic. Zomoniță, cantor, Petru Stanciu (Zam), Mihai Bojin (Bocșa-rom.), Ioan Pintea (Sânmihaiu), Arseniu Frățilă (Tür), Simion Nemeș (Blaj), George Cantor, inv. Cuciulata), Simion Poruțiu, inv. (Turda), Vasile Bogdan (Arpașul-de-jos), Nic. Serb (M.-Uioara), Pantelie Bugariu (Checia-rom.), T. Muntean (Toracul-mic), Ioan Timiș, inv. (Nețu), Ioan Nica (Petră-română), Nistor Tripaș, cantor (Gurahonț), Ioan Lupșia (Călnic), Ioan Herția și Eugenia Telegut (Abrud-sat), Vîchente Stan (Maciova), George Bona (Călnic), Vasile Chita, inv. (Virlag), Pavel Boșniag (Salzburg — Austria), Ilie Ignă (Ighiel), Filimon Cozma, inv. (Tătărești), Basiliu Murășan, fost gend. (Ohaba), Filimon Bozdog (Urca), Mihai Bucsin (Gernesig), Nic. Brânduș, inv. (Telina), Vlada Găin, ospătar (Cnez), Nic. Micleuș (Săsciori), Moise Uzum, primar (Teroza), Adam Bolca (Brad), Mariț Todoran (Cuștelnic), Candid Mu-

* Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacția nu e responsabilă.

lea (Brașov), Ioan Muntean (Teiuș), Teodor Muntean (Teiuș), Paraschiva M. Moisinc (Sâmbăta-de-jos), Maria Kiss (Odorheiul - săcuesc), Pompiliu Crăciunescu (Radnoth), Petru Once (Vasiova), Const. Jurca (Prezest), Const. Marcescu (Dirste), Trăilă Temelean, Ioan Hanza (Bucerdea-grân.), Serafin Galiciu (Cutina), George Crednic (M.-Radna), Vasile Ploscar (M.-Frata).

Între numărul deslegători s'a sortit frumoasa carte *Răsboiul pentru nea-tîrnare*, scris pe înțelesul tuturor de poetul George Coșbuc. Norocul a voit ca numărul cu căstig să ese la numele abonentului *Ioan Prode* din Jina (îngă Sibiu), căruia i-s'a și trimis cartea căstigată.

POSTA REDACȚIUNII.

Dlui Ioan Miloșiu în Chișoda. «Tri-buna» se poate abona de ori-si-când. Costă 1 fl. 20 cr. pe lună. *Răsboiul pentru nea-tîrnare* costă 1 coroană + 5 cr. porto po-stal. Trimite banii la librăria W. Krafft în Sibiu.

Dlui Nic. Dunca, jude. Trimite 45 cr. (90 bani) la librăria W. Krafft în Sibiu și cere legea comunala — în care afli de ce ai lipsă.

Abonentului din Bucium. Leac pentru boala aceea nu este — după-cât știm noi, căci pricina boalei aceleia zace în stomachul stricat.

Aghiroreanul. Dacă n'ai curajul să subscrii — nu-ți perde vremea înzădar, căci corespondențe nesubscrise nu publicăm.

M. în Feleacul-săsesc. Ne pare rău, dar' nu putem publica rapoarte trimise după o lună de zile!

Abonentului nr. 4503. Taxa se plătește și pentru pruncii la școala de repetiție.

La mai mulți. Rapoartele despre esamene și altele, ce ni-s'a trimis vor urma pe rînd toate; deodată nu avem loc.

P. R. ec. în Șam. Călindarul 'ti-l-am trimis atunci, acum îl trimitem a doua-oară.

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Balteș. Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

[1] 6—10

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoească a fi cu atenție în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru ca privindu-le numai pe din afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comert, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresori — e panțate din otel absolut imposibile de a le găsi.

Pentru biserici și comune casse după înțelegere cu platire în rate.

Lista prețurilor gratis și francă

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,
fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcl-mare Nr. 8.

[53] 34—

O prăvălie (boltă)

așezată la locul cel mai potrivit în comuna Brad (lângă Avrig) se dă în arêndă pe lângă condiții favorabile. Doritorii să se adreseze lui [36] 1-1 Ioan Călăraș, cărcimăr în Brad, u. p. Avrig (Felek).

Un vier

în vîrstă de 9 luni, capabil de vîerit, se vinde ieftin. [37] 1-1

Informații mai detaliate să administrația ziarului.

Legătoare de snopi patentă

foarte acomodată, din cîneapă curată de Baoska, dela fabrica lui Mateiu Bellán în Bacs-Cséb, 1000 bucăți 150 cm. lungi fl. 7.80, sau în pachete cu postă câte 200 bucăți 150 cm. lungi fl. 2.10, ear 130 cm. lungi fl. 1.90 și vitriol (peatră vînată) calitate I. în butoane originale și în ulcioare, ajustate scutite de porto, de vînzare la unica reprezentanță pentru Ardeal:

Hala de vînzare a administrației cercuale a Asociației de agricultură transilv. săsească în Sibiu.

La "Tipografia", societate pe acțiuni în Sibiu se afișează de vînzare:

Lupta pentru drept

de
Dr. Rudolf de Jhering
traducere
da

Teodor V. Păcățian.

Prețul 2 coroane.

Această carte ar trebui să o cetească și studieze
= fiecare Român,
= luptător pentru
= dreptul național.

Fluidul regenerător pentru cai al lui Kwizda.

[31] 2-15

Prețul cor. 2.80. — Ces. și reg. priv. apă de spălat pentru cai.

De 40 ani deja în folosință în grajdurile Curții, în grajdurile mari militare și civile, pentru întărire, pentru potențarea forțelor înainte și după străpăte mari, la scrisori, la înțepătere vinelor etc., dă cailor forță de a suporta cel mai greu training — Veritabil numai cu marca de mai sus, se capătă în toate farmacile și drogueriile din Austro-Ungaria.

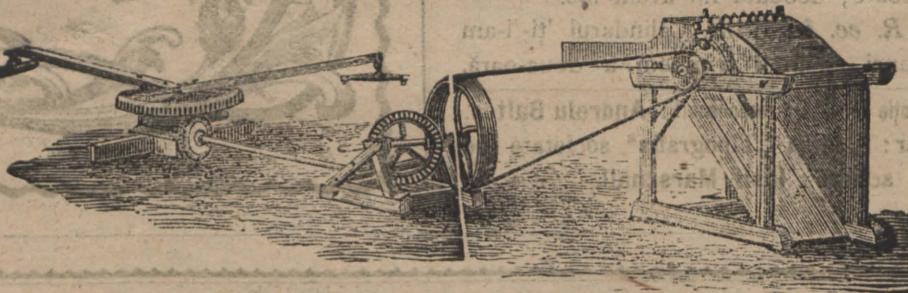
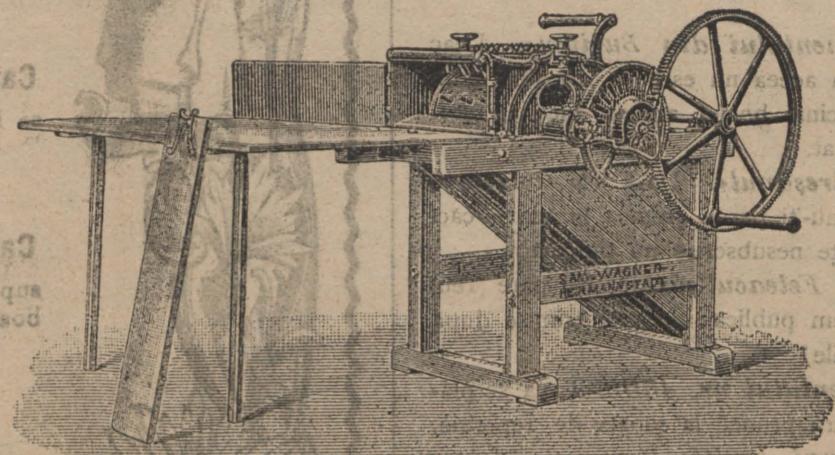
Deposit principal la

Ioan Francisc Kwizda,

ces. și reg. austr.-ung., reg. rom. și print. bulg. furnizor de curte.

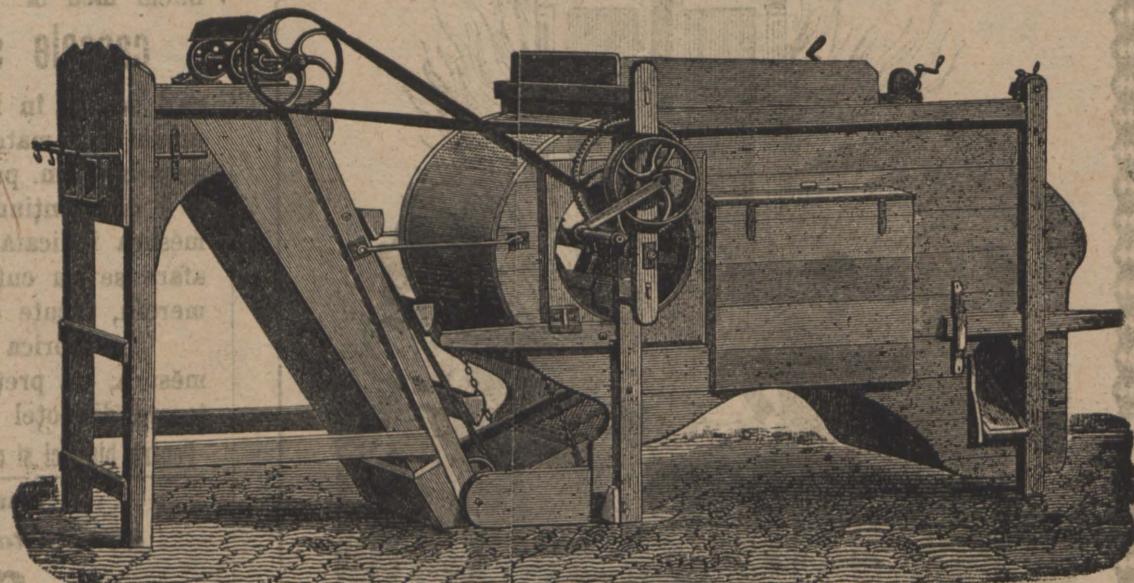
Farmacist în Korneuburg lângă Viena.

Masini de îmblătit de toate soiurile, minate cu mâna, cu scriptă și cu vapor.

Mori de vînturat (ciur),

cum și tot felul de mașini și instrumente agricole în mare assortiment cu cele mai ieftine prețuri și sub favorabile condiții de platire, pe garanță, ofere

Prima turnătorie de fer, fabrică de mașini agricole și stabiliment pentru clădiri de morărit

SAMUIL WAGNER,
Sibiu.